

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in I

ISKA KNJIŽNICA

NESTO

Biev. 47 Leto V.
I. štirki in izdajatelj: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izbaja vsak petek. — Uredniški odbor. — Uredništvo in uprava: Novo mesto. Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predal 32. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-T-24. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din. — Tiska Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

OD TEDNA DO TEDNA

Gocorn, ki ga je imel predsednik Tito v nedeljo v Koprju, niso prislužili samo ljudje v naši državi, temveč tudi drugod po svetu. O tem pričajo časopisna in agencijska poročila ne le iz raznih držav Evrope, marveč tudi iz Amerike in Azije.

Tovariš Tito je, ko je obravnaval pereče probleme naše zunanje politike in stališče našega vodstva do raznih mednarodnih vprašanj, ne samo jasno povedal, kako presoja Jugoslavija vse te probleme, marveč je ponovno poudaril tista načela naše zunanje politike, ki so temeljni kamen dejavnosti Jugoslavije na mednarodnem tlorišču.

Ta načela se glase: jugoslovanske zunanje politike ni in ne sme biti privesek nikogar; poglaviten je boj za socializem in neodvisnost, za samostojnost in enakopravnost v mednarodnih odnosih. Jugoslavija ni nekakšna pasivna, nevtiralna dežela, ki samo gleda, kako se razvijajo mednarodni dogodki, pač pa je samostojen mednarodni činitelj miru, njena politika je aktivna in teži za uveljavitvi miru in sodelovanju po vsem svetu, za zmanjšanjem mednarodne napetosti.

Z vidika teh načel je tudi docela razumljivo jugoslovansko stališče do nekaterih perečih vprašanj, ki ga je nazorno očrtal predsednik Tito v svojem govoru.

Jugoslavija kot poprej tudi zdaj nasprotuje politiki blokov, ustanavljanju vojaških formacij, ker taka politika ni prispevek k miru, ker je očitno, da mednarodnih vprašanj ni moč urediti s topoti in atomskimi bombami, temveč z enakopravnimi pogajanjimi in razgovori med državami. Zato je tovariš Tito tudi poudaril, da se Jugoslavija ne bo pridružila atlantskemu paketu.

Hkrati pa je dal vsem jasno vedeti, da zdaj, ko so se odnosi s Sovjetsko zvezo in vzhodnoevropskimi državami začeli normalizirati, in sicer na njihovo pobudo, ni govora o tem, da bi zato morali poslabšati odnose z zahodnimi državami.

Sovjetski voditelji so s svojim ravnanjem, s spremembami v notranji in zunanji politiki priznali, da je bila Stalinova politika pritiska na našo državo napadna in škodljiva. To priznanje pomeni veliko zmago politike našega vodstva in ljudstva, ki se je leta 1948 postavilo po robu nesocialistični politiki vmešavanja v naše notranje zadeve.

Poudariti je treba tudi jugoslovansko stališče do konference 23 evropskih držav, ki jo je predlagala SZ in ki naj bi se začela 29. novembra. Predsednik Tito je rekel, da Jugoslavija sicer pozdravlja zamisel o taki konferenci, če zlasti, ker ne gre za konferenco štirih vesil, temveč 23 držav, da pa je rok za sklicanje te konference veliko prekratk za temeljite priprave, katerih ne bi bile potrebne. Zato je ta ideja obsojena na neuspeh. Jugoslavija se ne bo udeležila te konference, in sicer ne zato, ker so zahodne države odklonile udeležbo na njej, pač pa zato, ker bi bile ali bodo na njej samo države, ki pripadajo enemu bloku in bi bili zato sprejeti sklepi enostranski ter bi samo zaostrili sedanji mednarodni položaj.

Tov. Tito je tudi zavrnil mnenje tistih, ki pravijo, češ da je zdaj, ko je Jugoslavija normalizirala stike z Vzhodom, Balkanski paket med Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo propadel. Predsednik Tito je poudaril, da ta paket ni propadel, in sicer zato, ker ni bil zasnovan zaradi napačnih ciljev, temveč samo v obrambne namene. Zato bomo Balkanski paket, sodelovanje med tremi državami nadaljevali in razvijali.

To so v skopih besedah glavna misli iz govora predsednika Tita v Koprju, ki osvetljujejo poglavne mednarodne, še zlasti evropske probleme in stališče Jugoslavije nasproti njim.

Pocenitev emajlirane posode
Tovarna emajlirane posode v Celju je pretekli mesec znižala cene pocinkanih posodi za okoli 10%. Na to pocenitev je vplivala med drugim pocenitev cinka celjske Cinkarne. V novembru pa znižala še tovarna cene tudi drugim izdelkom, in sicer emajlirani posodi za 10%, proizvedom pa, ki niso izrazito predmet široke potrošnje, za 15%, pri emajliranih sanitarnih predmetih (pralniki, kopalne kadi, stranišni izplakovalniki) od 7 do 10%, pri radiatorjih za centralno kurjavo 5 odstotkov, pri drugih izdelkih pa za 10%.

Kovanci po 10 in 20 din
Uradni list FLRJ št. 47. prinaša med drugim tudi odlok o novem kovancem denarju po 10 in 20 dinarjev, v kateri je navedena tudi velikost, težina in oblika kovancev. Kovanec za 20 din bo imel premer 9,55 mm, težo pa 3,11 gramov, rovanec za deset din pa bo imel premer 27,1 mm, težo pa 2,30 gramov. Oba kovanca bosta iz aluminija, le en odstotek so lahko druge zlitine. Na kovancu za 20 din bo na eni strani moška glava z motivom iz industrije, na kovancu za 10 din pa ženska glava z motivom iz kmetijstva.

Klorofilna SOLEA solna pasta

OB DNEVU REPUBLIKE

Zelja po neodvisnosti in demokraciji, ki je bila v prvi liniji vseh naših težav, je v prvi liniji tudi vseh naših težav, ki jih imamo danes.

V trenutku, ko so bili naši narodi leta 1941 na mah prepuščeni na milost in nemilost fašističnim okupatorjem, potem ko so jih zapustili vsi politični in drugi »voditelji« razen Komunistične partije, so bili naši narodi ponovno prisiljeni prijeti za orožje, da si ohranijo golo življenje. Tudi v tem kritičnem trenutku, ko se je šlo za biti ali ne biti, težnja naših narodov po neodvisnosti in demokraciji nereditvi, ni zamrla. Nasprotno. Ko je naš človek spet vzel orožje v roke, se je začel bitihkrati za dva cilja: proti okupatorju in za demokracijo. Ureditev države na temelju enakopravnosti. Dobro vedo, da ga v tej neenaki borbi vodi in podpira KPJ, ki mu je ostala zvesta tudi v tem najtežjem trenutku, je verjel v doseg obeh ciljev.

Po več kot dveh letih krvave borbe z nadmočnim sovražnikom in domačimi izdajci, ki so bili v prvi liniji vseh naših težav, je v prvi liniji tudi vseh naših težav, ki jih imamo danes. V trenutku, ko so bili naši narodi leta 1941 na mah prepuščeni na milost in nemilost fašističnim okupatorjem, potem ko so jih zapustili vsi politični in drugi »voditelji« razen Komunistične partije, so bili naši narodi ponovno prisiljeni prijeti za orožje, da si ohranijo golo življenje. Tudi v tem kritičnem trenutku, ko se je šlo za biti ali ne biti, težnja naših narodov po neodvisnosti in demokraciji nereditvi, ni zamrla. Nasprotno. Ko je naš človek spet vzel orožje v roke, se je začel bitihkrati za dva cilja: proti okupatorju in za demokracijo. Ureditev države na temelju enakopravnosti. Dobro vedo, da ga v tej neenaki borbi vodi in podpira KPJ, ki mu je ostala zvesta tudi v tem najtežjem trenutku, je verjel v doseg obeh ciljev.

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

krinkala, da je ta točka njegovega programa slepilo za varanje ljudskih množic.

V trenutku, ko so bili naši narodi leta 1941 na mah prepuščeni na milost in nemilost fašističnim okupatorjem, potem ko so jih zapustili vsi politični in drugi »voditelji« razen Komunistične partije, so bili naši narodi ponovno prisiljeni prijeti za orožje, da si ohranijo golo življenje. Tudi v tem kritičnem trenutku, ko se je šlo za biti ali ne biti, težnja naših narodov po neodvisnosti in demokraciji nereditvi, ni zamrla. Nasprotno. Ko je naš človek spet vzel orožje v roke, se je začel bitihkrati za dva cilja: proti okupatorju in za demokracijo. Ureditev države na temelju enakopravnosti. Dobro vedo, da ga v tej neenaki borbi vodi in podpira KPJ, ki mu je ostala zvesta tudi v tem najtežjem trenutku, je verjel v doseg obeh ciljev.

Po več kot dveh letih krvave borbe z nadmočnim sovražnikom in domačimi izdajci, ki so bili v prvi liniji vseh naših težav, je v prvi liniji tudi vseh naših težav, ki jih imamo danes.

V trenutku, ko so bili naši narodi leta 1941 na mah prepuščeni na milost in nemilost fašističnim okupatorjem, potem ko so jih zapustili vsi politični in drugi »voditelji« razen Komunistične partije, so bili naši narodi ponovno prisiljeni prijeti za orožje, da si ohranijo golo življenje. Tudi v tem kritičnem trenutku, ko se je šlo za biti ali ne biti, težnja naših narodov po neodvisnosti in demokraciji nereditvi, ni zamrla. Nasprotno. Ko je naš človek spet vzel orožje v roke, se je začel bitihkrati za dva cilja: proti okupatorju in za demokracijo. Ureditev države na temelju enakopravnosti. Dobro vedo, da ga v tej neenaki borbi vodi in podpira KPJ, ki mu je ostala zvesta tudi v tem najtežjem trenutku, je verjel v doseg obeh ciljev.

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

so v jeseni 1943 potovale preko številnih zaprek, požganih vasi in uničenih mest v starodavno bosensko mesto Jajce na drugo zasedanje AVNOJ, nosile s seboj enotno vročo željo vseh naših narodov: Ustvarite nam republiko!

Sklepi II. zasedanja AVNOJ, v Jajcu 29. novembra 1943 so bili torej le uresničitev davnih želja vseh naših narodov. Sklep, da bo bodoča državna ureditev demokracija republika, je bil globok zgodovinski akt nove državne tvorbe, ki je nastajala iz krvi in trpljenja vseh jugoslovanskih narodov, ki so že v samem začetku borbe, pa tudi nešteto krat poprej, izjavili, da hočejo živeti skupaj v taki državni ureditvi, ki bo jamčila neodvisnost vsakega naroda posebej in mu zagotavljala njegov nemoten nacionalni razvoj. Federativna demokracija ureditev države je bila za to najboljše jamstvo.

Sklepi II. zasedanja AVNOJ v Jajcu so globoko odjeknili doma in v svetu. Jugoslovanski narodi so po teh sklepih še bolj enot. zgrabili za orožje, še bolj uspešno so tolkli okupatorja in domače izdajce, kajti poleg svobode so imeli pred seboj tudi novo državno ureditev. Pod vtišom sklepov AVNOJ so ostrmeli vsi pobegli »voditelji« in politiki, ki so ves čas računali, da se bodo na koncu konca po enem ali drugem kanalu vrnili domov in sedli na vrat delovnim ljudem Jugoslavije, kot so delali včasih. Sklepi AVNOJ so jim odrezali pot za vedno.

Enajst let po II. zasedanju AVNOJ in devet let po osvoboditvi ter uspešnem razvoju nove Jugoslavije v tej dobi najbolj zgovorno potrjuje pravilnost sklepov pred enajstimi leti. Na njih osnovi je nastala nova država, Tlova Jugoslavija, ki navzlic ogromnim težavam in oviram krepko koraka v socializem. Njena moč in njen ugled sta se v tej kratki dobi podesetorila. Zato naj živi 29. november, rojstni dan naše FLRJ

Lovci — na Frati se spet vidimo

Kot zadnja leta, tako pridelava tudi letos okrajna lovska zveza Novo meso ob sodelovanju družin tradicionalno lovskega slavlja na zgodovinski Frati, ki bo 29. in 30. novembra. Spored letošnje prireditve je še razširjen in bo takle:

Na praznik 29. novembra ob 17 uri odkritje spominske plošče z imeni vseh padlih lovcev-partizanov, aktivistov ter talcev iz lovskih vrst v času NOB. Skupno bo na plošči 25 imen. Po odkritju plošče bo

zažig lovskega ognja, nato slavnostna seja v počastitev državnega praznika 29. novembra.

30. novembra zjutraj ob 5.30 budnica, ob 6 uri zajtrk, ob 6.15 zbor lovcev in pregled orožja, zrebanje stojišč in nato odhod na stojišča. Kmalu za tem se bo začela kot običajno vzorna brakada, ki bo trajala približno do 13. ure. Predviden je samo en pogon.

Druga točka je bila reševanje gospodarskih vprašanj. Najbolj živahna je bila debata glede asanacije vasi v občini. Pri tem delu ima že lepe uspehe vaški odbor SZDL Sv. Gregor, ki je samoiniciativno organiziral na svojem območju gradnjo vodovoda.

Dalje je bilo precej razprave o nameravani ukinitvi žage v Robu. Zastopniki iz Roba so utemeljevali, da bodo delavci ostali brez dela, če bo žaga prenehala. Prevladovalo je mnenje, da je treba ves les, ki ga odkupijo v kraju, dokončno izdelati v finalne izdelke, ker na ta način ostane ves dohodek v kraju. Umestno bi bilo tudi pri žagi v Robu ustanoviti še kakšen obrat za še bolj smotrno izkoriščanje lesa, posebno lesnih odpadkov.

Na koncu so obravnavali organizacijsko delo, vprašanje razširitve organizacije in redno plačevanje članarine. Iz evidence okrajnega odbora SZDL je razvidno, da so nekateri vaški odbori plačali vso članarino za leto 1954. dočim so drugi še v zaostanku. Sklenili so, da bodo vso zaostalo delo opravili v zimskem času.

METLIKA — starodavno b elokranjsko mesto, praznuje danes — 26. novembra — svoj prvi občinski praznik

Ribniški gospodarski problemi

V primeri s Kočevjem je Ribnica po osvoboditvi razmeroma malo napredovala. Kaj je bilo vzrok, vedo Ribničani sami najbolje, in tudi skušajo v zadnjem času zamujeno popraviti. Glede gospodarskega razvoja Ribnice je bilo v Ribnici nedavno posvetovanje, ki so se ga udeležili predstavniki podjetij, zadrug, občinskega ljudskega odbora, občinskega ZK Ribnica in okrajnega ljudskega odbora s predsednikom Pirnatom in ljudskim poslancem Maležičem.

Posvetovanje je bilo živahno. Predstavniki podjetij so povedali svoje težave pri delu, povedali pa tudi o svojih načrtih. Ribniško dolino močno zanima razvoj lesne predelovalne industrije. In prav v tem pogledu je bilo doslej veliko zamujenega. LIP Ribnica je najmočnejše podjetje lesne stroke v tem okraju. V zadnjem razdobju je preusmerilo 75% svoje dejavnosti v galanterijsko — zaboje. V narčtu imajo veliko tovarno za galanterijske izdelke, ki bo kot računajo, veljala 66 milijonov. Nemara bi lahko pripomnili, da bi to podjetje, ki ima sredstva, zgradilo lahko

tovarno vezanih plošč ali kaj podobnega, galanterijske izdelke bi pa prepuščili izkoriščanju sektorju, ki si ne more postaviti tovarna večjega obsega.

Za pospešitev domače obrti je bilo ustanovljeno zadržno podjetje. Podjetje ima tudi nalogo, da proizvodnjo domače obrti pravilno usmerja, da priskrbi surovine drobnim proizvajalcem ter da v mejah možnosti pomaga razvijati predelovalne obrate, tako pri nabavi potrebnih strojev in podobno.

Ce bi se temu podjetju, oziroma zadržnemu sektorju dodelil večji zagarski obrat v Gorici vasi, ki ga ima sedaj v lasti ribniški LIP, bi bil dan prav močan temelj za nadaljnjo rast predelovalne industrije v zadržnem sektorju. Omenjena žaga ima tudi delavnice, ki pa so zdaj kaj slabo izkoriščane, kakor tudi stroji v njih. Zadržni sektor bi uporabljal to žago predvsem za potrebe lastne finalne industrije zadržnega sektorja. To željo zadržnega podjetja podpirajo tudi odgovorni ljudje na glavni zadržni zvezi. Le LIP se močno upira, češ da bi mu bila s tem prizadeta velika škoda. Sodimo, da s tem pač utemeljuje svoje naziranje, da zadržni sektor ni zmožen toliko kot oni, ker pač nima ustreznih sposobnosti in tako dalje. Eno je jasno: za uspešno gospodarjenje v Ribnici je potrebna večja povezava med vsemi podjetji, saj si sicer bodoče komunne ne moremo niti zamisliti brez trdne povezave vseh podjetij, ki delujejo na istem področju in za iste cilje. Na posvetovanju pa seveda niso razpravljali le o tem spornem zagarskem objektu, temveč tudi o drugih zadevah. Lepi so načrti kmetijske zadruge v Ribnici, ki ima namen vložiti v svoj kovinski obrat, seveda postopoma, okrog 57 milijonov — za

Prireditelji vabijo na letošnjo svečanost poleg lovcev tudi svojece v vojni padli lovcev. Pridite v čim večjem številu, da se bomo ob dostojni proslavi našega največjega državnega praznika spominjali tudi tistih padlih lovskih tovarišev, ki so dali življenja zato, da mi lahko praznujemo v svobodni domovini.

Stari trg
Tudi v Starem Trgu smo začeli misliti na lovske odbore. Pred kratkim smo izvolili tak odbor, ki šteje 12 članov: iz vsake množične organizacije so po trije. Na naši šoli so že tu-

nabavo strojev, ureditev delavnice in tako dalje.

Za racionalnejše izkoriščanje gozdov v teže dostopnih krajih na Travnici gori bo velikega pomena nova cesta, ki je že trasirana, graditi pa jo bodo pričeli prihodnje leto. Peljala bo skozi gozdne predele, v katerih bo omogočila spravilo kakih 18.000 kubikov lesa, kar je bilo doslej nemogoče.

Ribniška opekarna ima tudi vso možnost, da se razširi. Imajo hude težave zaradi zastarelih strojev, kar proizvodnjo močno podraži. Zato bodo morali nabaviti nove stroje, tako da bo omogočena kapaciteta 6 milijonov kovosopeke letno.

Ostali predstavniki podjetij so prav tako povedali svoje težave in predlagali, kaj vse je potrebno ukreniti, da se proizvodnja poveča in izboljša.

Dobre nasvete za bodoče delo sta dala tovariša Pirnat in Maležič. V Ribnici manjka skupnega načrta, katerega bi morali poznati vsi, in po njem, za skupni cilj, tudi vsi delati. Zamujena so bila prva povojna leta, pa tudi v zadnjih letih, kar priznajmo, bi bilo lahko več storjenega. Krivdo, da je Ribnica gospodarsko zaostala, nosijo predvsem Ribničani sami, delno pa tudi OLO Kočevje. Tovariš Maležič je poudaril, da bodo ribniška kovnjake, inženirje, tehnične kmetijske, inženirje, tehnike in druge. Okrajni ljudski odbor Kočevje pa more postaviti problem gospodarske dejavnosti Kočevja in okoliških krajev na svoj dnevni red.

Posvetovanje se zaključilo z ugotovitvijo, da je bilo ne samo potrebno, ampak da je tudi dalo koristne rezultate. V prihodnje jih bo treba še več, da si ljudje iz tega in onega področja gospodarske dejavnosti in dela izmenjajo svoje izkušnje in mnenja. —em

Pri vseh KZ v novomeškem okraju bodo kratki seminarji

Okrajna zadržna zveza bo čez zimo pripravila pri vseh kmetijskih zadržah kratke dva in tri dni trajajoče seminarje za člane kmetijskih zadrug. Na teh seminarjih bodo kmetijski strokovnjaki predavali o živinoreji, sadjarstvu, vinogradništvu in ostalih panogah kmetijstva ter odgovorili na razna vprašanja iz kmetijstva. Seminarji se bodo pričeli že 16. novembra in bodo trajali do prvih dni marca 1955. Prvi tri dnevni seminarji bodo v Zagradcu od 16. do 18. novembra za KZ Zagradec in Ambrus. Točen razpored seminarjev v posameznih krajih

so dobile vse kmetijske zadruge, prav bi bilo, pa da bi se s tem seznanile tudi organizacije SZDL in skupno z ostalimi organizacijami skrbela za čim večjo

Ob prvem občinskem prazniku Metlike

METLIKA skozi stoletja in danes

Tri tisočletja in več je že odkar je bilo ozemlje današnje Metlike naseljeno, in mnogo čez tisoč let je že to mesto ob Kolpi skrajni branik slovenskega rodu in slovenske besede. Varuh in branik je bil ta kraj, trd in uporen, čeprav v svoji prepukšenosti samemu sebi nič kolokokrat opustošen, požgan in razdejan. Krvav in ognjen je bil davek, ki ga je tu na meji Metlika dajala skozi stoletja, da so mogli nekje v varnem zaklehu mirno sedeti tujci in zanj spletati svoj žgoči bič.

Tako je Metlika na eni strani odbijala divje vojskeke polmeseca, medtem ko so se na drugi strani v teku stoletij zvrstili ogrski kralji, grofje Andeški, Višnjegori, Spanhelmovci, češki kralj Otakar, goriški gospodje, modruški grofje in za njimi avstrijski vojvode in ce-

sarji. Dolga je bila veriga osmanskih vojščakov, najemniških tolpe in lakomnih kramarjev, ki so tu imeli edini namen: ropati, ropati in spet ropati... Sestnajstkrat so Turki v sto-petdesetih letih napadli Metliko, jo opleni in večkrat do-tal požgali. Dvanajstkrat je v mestu morila kuga in nič ko-liko je bilo požarov, od katerih je bil tisti 1.1705 najhujši, saj je takrat pogorela vsa Metlika z gradom, komendo, cerkvijo, hišami in mestnimi stolpi ter se je zaradi silne vročine raz-rušilo tudi mestno obzidje.

In bilo je resnično junastvo teh ljudi, da so po tako veli-kem krvnem in materialnem davku, ki so ga dajali skozi stoletja, še obstali in da ni bila že davno zbrisana sled njihovega mesta s slovenske zemlje.

ba NOV in POS, skozi katero je šlo do konca aprila 1945 na tisoče partizanskih borcev, po-večini delavcev in kmetov. Ze prejšnjo jesen (28. septembra 1943) pa je bila v Boški pri Metliki iz belokranjskih bata-ljonov Vzhodnodolenjskega od-reda ustanovljena 15. Belokranj-ska udarna brigada, ki je v sestavi XV. divizije bila hude in zmagovite boje z okupatorji in domačimi izdajalci.

Pri vsem tem razgibanem de-lu v osvobodjeni Metliki pa tudi sovražnik ni miroval. V vrsti večjih in manjših napadov je bil najhujši tisti od 10. do 16. julija 1944, ko so napadli Metliko in okolico združeni Nemci, ustaši in donski kozaki-vaslovci. Podivjane sovražne tolpe so tiste dni ropale in požgale v Železnikih, Vidoštitih, Krmačin,

Draščih, na Boldražu in Svržakih, v Curlih, Radovčih, Ro-salnicah in Metliki. Požganih je bilo 270 objektov, od tega sa-mo v Metliki 31 stanovanjskih hiš in 99 gospodarskih poslopj. Ustrelili so tudi 13 civilistov. Toda to barbarsko divjanstvo ni ostalo nekažnovano; v osem-dnevnih bojih so imeli napad-alci okoli tisoč mrtvih in ran-jenih.

Metlika — junško mesto — ni klonila. Ostala je narodu zvesta. Zvesta v boju, zvesta v nesreči in veselju je v maju 1945 dočakala končni zlom so-vražnika. 376 borcev in žrtev fašizma, ki jih je sedanja me-liška občina žrtvovala za svo-bodo, je velik, dragocen dar tega malega kraja svoji do-movini.

V Beli krajini, zlasti v Metliki, se je ohranilo veliko starih ljudskih običajev. Na sliki: me-liški Zeleni Jurij

ČASI SO SE VEDNO NEMIRNI

Skrhala se je ost turškega polmeseca, toda prišla je nova nadloga: hajduki so vzemirjali mesto in okolico. Ni bil varen mešan brez bodala in samokresa na poti in ko je kmet delal v lozi ali na njivi, sta mu sekira in meč ležala pripravljena v razoru.

Toda tudi ta nadloga je mi-nila, vendar nevarnosti še ni bilo konec. Ne več z orožjem, z drugo silo so hoteli pohlepni tujci ukloniti Metliko. Hoteli so jo upogniti, kajti tudi preko nje naj bi šel nemški most do Jadranskega morja.

Vendar mesto tudi sedaj ni klonilo. Kot vedno, je Metlika tudi to pot pokazala svojo pravo podobo. Kot protitež nem-čurjem in njihovega »Conver-

sationsvereina» so njeni domo-rodci leta 1865 ustanovili svojo čitalnico. V njej so bili včasih tudi mnogi Hrvati iz so-sednjega Zumberka, Vivodine in češkojske Hrvatske. Zdru-ženim narodnjakom je kmalu uspelo izrinuti nemščino z nje-nih postojank, saj je Janez Trd-na v svojih »Spominih« zapisal laškavo priznanje, da je ob njegovem prihodu na Dolenjsko (1867) vladalo skoraj v vsej gospodi in v vseh mestih, razen belokranjske Metlike, najgrše nemščinstvo.

Tako je Metlika obstala dol-ga stoletja. Vedno junška. Ju-nška v boju in besedi. Čeprav požgana, čeprav razdejana, je bila vendar vedno — nepre-magljiva.

LETA NOVIH JUNAŠKIH BOJEV

Po vsem tem je razumljivo, da tudi leta 1941 ni mogla biti drugačna. Ko je bila domovina izdana in prodana, so se Me-tličani zgnili okoli tistih, ki so jih po slavni tradiciji delavskega razreda povedli v nov boj za osvoboditev vseh, ne sa-mo narodnih, ampak tudi člo-veških krivice. Splošnemu slo-venskemu uporu proti okupa-torju se je navdušeno pridruži-la tudi Metlika, saj so že v juliju 1941 odšli njeni prvi borci v gozdove, 2. novembra istega leta pa so v tragediji na Zgornjih Lazah, kjer je bila izdana Belokranjska četa, prvi Metličani žrtvovali svoja živ-ljenja za svobodo domovine.

Odslej se je stopnjeval kali-janski teror, domačini pa so se v večjem številu odhajali v partizane in akcije so se ne-nehno množile, dokler ni sep-tembra 1943 ljudstvo samo pre-vezlo oblasti v roke.

Župnišče, kjer so se vgnezdili sovražniki, sta bila v boju uni-čena. Ujetih je bilo 99 belogar-distov, ostali pa so padli ali zgoreli v ognju.

Pomen borbe na Suhorju je daleč presežal lokalni okvir, saj je bil s tem napadom zadan odločilni udarec belogardizmu v Beli krajini, krati pa se je prvič jasno manifestiralo pri-jateljstvo jugoslovanskih nara-dov v borbi. Prav ta dva mo-menta sta napotila ljudski od-bor mestne občine Metlika, da je 26. november sprejel in pro-glasil za svoj občinski praznik, katerega bodo vsi prebivalci prav te dni prav svečano pro-slavili.

Ko je Metlika poleg Crnom-lja že med vojno postala svo-bodno partizansko mesto, je dan za dnem z odprtimi roka-mi sprejemala številne parti-zanske borca in ljudske vodi-telje. Bila je sedež okrajja in v njej so bile osnovane nove šole in tečajni, bila so predava-nja, nastopi, zborovanja in mi-tingi, tiho in hrupno delo, ne-sprtna priprava za življenje v popolni svobodi.

Tako je bila med drugim v januarju 1944 v Metliki osnova-na oficirska šola Glavnega šta-

METLIKA SE DVIGA IZ RUŠEVIN

Po vojni je bilo treba čim-prej popraviti podrtine in si urediti vsaj zasilna stanovanja. Obnovitvena zadruga, ki je bila osnovana takoj po vojni, je kmalu zacelila mnoge hude ra-ne, čeprav obnova v vojni poškodovanih hiš in gospodarskih poslopj še danes ni končana. Obnovitveno delo je v zadnjih letih skoraj čisto zastalo, letos pa je bilo 50 posestnikom v Metliki in okoliških vaseh do-deljeno za obnovo hiš 9.620.000 dinarjev. Z nadaljnjo denarno

jena šele lansko leto, vse osta-le in med njimi tudi nižja gim-nazija v Metliki pa čakajo na rešitev v prihodnjih letih.

Ze med vojno je oživeła v današnji metliški občini za-družna misel, saj sta bili že leta 1944 ustanovljeni kmetijski zadrugi v Metliki in na Suhor-ju, po osvoboditvi pa so se jim pridružile še zadruga na Radovici, Božakovem, v Draščih, Slamni vasi in na Lokvici. Ne-kaj teh zadrug se je kasneje sicer razšlo, ker niso imele za-

V spomin na zbor vseh enot XIV. divizije, ki je bil januarja 1944, preden je odšla divizija na zgodovinski pohod preko Hrvatske na Stajersko, so 21. VII. 1954 na kraju zbora v Suhorju odkrili lep spomenik

podporo in posojilom pa je upati, da bodo v prihodnjih dveh, treh letih izginili zadnji sledovi vojnega razdejavanja.

Hkrati z obnovo hiš je bilo treba popraviti ceste, poti in mostove. Zgrajena sta bila le-sena provizorija čez Lahinjo na Primostku in čez Kolpo pri Metliki in je bil tako vzorni promet sosednjo Hrvatsko od-prt že spomladi 1946. Prvi vlak po vojni pa je pripeljal v Metliko šele v februarju 1947, saj je bilo treba prej obnoviti vla-dukt pri Otovcu in ostale manjše mostove ter popraviti vso v vojni razdrto prog.

Metlika je v naslednjih letih dobila novo železniško postajo, ob cesti proti kolodvoru pa so pričele rasti prve stanovanjske hiše. V teh prvih povojnih letih je bilo treba obnoviti tudi šole, ki so se ponekod stiskale celo v privatnih hišah. Tako so bile prekrte in vsaj delno ob-novljene šole na Suhorju, na Radovici, v Dragah in Draščih. Šola na Suhorju je bila dogra-

dovoljve gospodarske osnove, ostale pa so splošne kmetijske zadruga v Metliki, na Suhorju in na Radovici, ki s svojimi odseki (trgovinski, kmetijski, živinorejski, vinogradniško-sad-jarski) nadaljujejo belokranjsko združništvo. — Za obnovo sadjarstva in vinarstva pa sta bili ustanovljeni drevnica in metliški Veselci in Vinomerju. — V zadržnem sklopu je bila že leta 1946 zgrajena žaga tudi na Suhorju, ki je hkrati z obnov-ljenjo žago v Metliki delala predvsem za obnovo.

V tem času je republika zgra-dila v Rosalnicah obsežne žitne silose, pod republiko upravo pa je prišel tudi metliški Mestni log, ki je bil dotlej v lasti Meščanske skupnosti. Nova uprava je takoj pričela z asana-cijo zemlje. Očistila jo je drevja in grmičevja in na močvirnem svetu izkopala veli-ke odvodne janke. Vsega je do-lesje zrigolanih 123 ha zenije in zgrajena so že nekatera gospo-

darska in upravna poslopja. Dela na tem velikem posestvu, ki spada danes pod okraj, pa še niso zaključena.

Novi pereči problemi

Nujen problem v prvih povoj-nih letih je bila tudi elektrifi-kacija občine. Pred vojno je imela električno razsvetljavo samo Metlika, po vojni pa jo je najprej dobil suhorski sektor, kjer so poleg Suhorja in Jugor-ja bile elektrificirane Bereča vas, Dragomilja vas, Lokvica in še nekateri drugi kraji. Potem je zasvetila elektrika na državnem kmetijskem posestvu v Vi-nomerju (tudi tu so po vojni precej gradili), na Svržakih, Boldražu in v Slamni vasi. Lani pa je bil elektrificiran ves vzhodni del občine, tako da so sedaj brez elektrike samo še v Malem Lešču, pa tudi tu bo pe-trolejka kmalu ugasnila.

Škne težak problem metliške občine je preskrba vasi z vodo. Metlika sicer ima svoj

vovodov še izpred vojne, toda ta voda mora biti zaradi var-nosti pred okuženjem klorira-na. Lansko leto so s pomočjo Higienškega zavoda v Ljubljani zgradili vodnjak v Dragomilji vasi, povsod drugod pa ljudje še vedno žive ob redkih presihajočih studenih in kapnicah. V kratkem pa se bo tudi tu vidno obrnilo na bolje, saj so že letos v pogorju in predgor-ju Gorjancev zajeli celo vrsto studencev, ki bodo vsem to-stran Gorjancev vse do Kolpe dajali dobro pitno vodo. V Vre-lo Rajakovič so speljali vodo štiri drugih potokov, nad Bo-janjo vasio in Keseri pa so za-jeli vodo šestnajstih večjih in manjših izvirov, tako da bo verjetno že v prihodnjem letu z dobro pitno vodo preskrblje-na vsa občina. Na novo vodno omrežje pa bo, razen v prav-sušnih mesecih, priključena tu-di Metlika. Vsa dela letošnjem letu bodo stala okrog 50 mili-jonov dinarjev.

Metlika dobi Industrijo

V zadnjih letih se je razmah-nila gradbena dejavnost v Me-tliki sami. Obnovili so bivši Zdravstveni dom, kamor se je v priključne prostore veselila po-šta, pod njo pa je bilo urejeno javno kopališče. Na grajskem vrtu so adaptirali bivšo telovad-nico v kino dvorano in hkrati so po načrtih arh. Gize-le Sukljeve prave estetsko pre-uredili ves grajski vrt, na ka-terem bodo prav za letošnji prvi občinski praznik postavili spominske plošče padlim bor-cem in žrtvam fašizma ter od-krili bronast spomenik »Be-lokranjskega borca«, delo doma-čina akad. kiparja Julija Papi-ča. Dogotovljena je bila tudi stavba ob Fizkulturnem domu, kamor se je letos spomladi pre-selili metliški dijaški internat. Letos poleti so na Komendnem hribu v Metliki pričeli kopati temelje za močeno vinsko klet, ki bo pri svoji polni kapaciteti lahko predelala letno tudi do milijon litrov belokranjskega vina. Skoraj istočasno pa so blizu železniške postaje pričeli graditi tovarno pletenin in za-ve »Belokranjka«, katere prvi objekt bo verjetno v surovem stanju do novega leta že pod streho. Hkrati gradi »Belokranjka« za svoje uslužbence tudi prvo štirinadstropno hišo.

Tako bo Metlika že drugo le-to prišla do svoje prve indu-strije, s katero bo mestu zagot-ovljen nadaljnji gospodarski razvoj. Razen gospodarskega

razvoja pa ima Metlika vse po-goje, da zaradi neposredne bli-žine tople Kolpe, naravnih in kulturnih znamenitosti postane tudi letoviško mesto. Ze leta 1947 je bilo na Kolpi obnovlje-no kopališče, ki ga je lani pre-vezelo v svoje varstvo novo usta-novljeno Turistično-olepševalno društvo, ki se tudi sicer trudi za čim boljše zunanjo podobo Metlike. Zgodovinski obraz Bele krajine pa se bo tako tuju kot domačinu razodel v zanimivih in bogatih zbirkah Belokranj-skega muzeja, ustanovljenega leta 1951, ki je našel svoj pro-stor v obnovljeni Martinovci cerkvi (arheološki oddelek) in v gradu (oddelek narodne osvoboditve, etnografska ter kultur-nogodovinska zbirka). Za ljud-skoprosvetni dvig v mestu skrbi KUD »Janez Marentič«, za te-lesno vzgojo pa telovadno dru-štvo »Partizan«.

Seveda s tem še ni zajeto vse gospodarsko, ljudskoprosvetno in sploh društveno delo v me-stu, še manj pa po vaseh, kjer je zlasti nujno potrebna grad-nja novih gasilskih domov, ki naj s svojo društveno dvorano in odrom postanejo pomembna žarišča splošno izobraževalnega in ljudskoprosvetnega dela na vasi. Vsa občina premore doslej samo dva gasilska domova, če-prav je v občini 12 gasilskih društev, ki so sicer z gasilsko opremo še kar zadovoljivo pre-skrbljena, saj imajo enajst mo-tork in tri ročne brizgalne.

POGLED V PRIHODNJA LETA

Metlika in z njo vsa občina gleda vedro v prihodnost. Dol-goletne obljube postajajo resni-ca. V septembru prihodnjega leta naj bi v »Belokranjki« steklo prvih 96 tkalskih statev. Vinska klet bo v glavnem do-vršena in preskrbljena z naj-modernejšimi pripravami za predelavo grozdja. Dovršen bo jetno bodo izvršene tudi prve

regulacijski in urbanistični na-gledi; nadaljevali bodo s kanali-zacijo, elektrifikacijo in razli-čitvijo vodovodnega omrežja. Zgrajena bo nova transportna cesta zunaj Metlike; omiljen in položneje speljan bo sedanji ostri ovinek Draškeke ceste pri modernejšimi pripravami za metliškem dijaškem domu. Ver-predelavo grozdja. Dovršen bo jetno bodo izvršene tudi prve

Belokranjsko ljudstvo je na vse načine pomagalo osvobodilni vojski. Belokranjci so dan za dnem nosilo hrano borcem na postojanke

V Metliki je bil 9. julija 1944 praznik slovenskih in hrvatskih brigad

Ljudski odbor mestne občine
Mestni komite ZKZ
Mestni odbor SZDL
Mestni odbor ZB
Metlika

POZDRAVLJAJO OB OBČINSKEM PRAZNIKU
26. NOVEMBRA PREBIVALSTVO METLIKE

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU PA OB DNEVU REPUBLIKE
ISKRENO ČESTITAJO!

priloge za tlakovanje oziro-ta asfaltiranje ceste skozi Metliko.

Toda to še ni vse. Metličani hočejo že drugo leto zgraditi kovinarsko delavnico z garažo in moderno urejen pekarski obrat. Bore se, da bi čimprej dobili moderno klavnico in pre-delovalnico mesa. Postaviti na-meravajo Zdravstveni dom in zasadi prve lopate za novo metliško gimnazijo. V nepo-sredni bližini mesta naj bi zra-sel nov športni stadion. Na ko-pališču na Kolpi bodo zgradili večjo stavbo, v kateri bodo lahko preživeli svoj letni odih letoviščarji. V Metliki sami pa bo trga zgraditi ali iz že ob-stoječe stavbe adaptirati hotel s tujskimi sobami. Končno pa Metličani tudi ne smejo pozabiti na staro in novo pokopa-lišče.

In zunaj po vaseh? Dograjena bo šola na Radovici in opreml-jena bodo druge šole v občini. Dokončana bo cesta z Grabrov-ca v Bušnjovo vas in v vasi bo po ceveh pritekla voda. Asani-rana bodo gnojšča, nadaljevala se bo obnova v vojni požganih ali porušenih domov in gospo-darskih poslopj.

Vsekakor lahko ob svojem prvem občinskem prazniku me-tliška občina mirno gleda v prihodnost. Ljudska oblast nje-nih žrtev v zadnji vojni ni po-zabila. Tu velja: zvestoba za zvestobol! Zato pa naj se pre-bivalci metliške občine prav v teh dneh, ko bodo postavili plošče svojim padlim junakom in odkrili spomenik belokranj-skemu borcu, zavedo, da jim je le s krvojo njihovih sinov in hčera bilo dano zgraditi tako lepo, svobodno in bogato živ-ljenje. Naj bodo občani metliš-ke občine tega življenja tudi vredni!

Jože Dular

Adlešiči

Električna luč je zasvetila v Gorenjih in Vrhnovih. Delo napreduje in kmalu bo večina vasi tukajšnje občine elektrifi-ciranih. Ljudje se nove pridobitve zelo veselijo. V tem ves-elju pa večkrat pozabijo ugas-niti nepotrebno goreče žarnice. Pozabljajo, da je treba v ko-rist naši skupnosti štediti tudi z električnim tokom. Ko bodo pravilno poučeni, bo tudi to od-padlo.

Ob tej priliki bi priporočali merodajnim činiteljem, da bi bilo zelo umestno namestiti v Adlešičih vsaj dve, po drugih vaseh pa vsaj po eno javno luč.

Kakor drugod, bo tudi naa obiskala zdravstvena ekipa za prostovoljno oddajanje krvi. Nekateri ljudje se nekako boje tega, to pa največ zato, ker ni-so poučeni. Zato bo predhodno zdravniško predavanje vsem, posebno pa Marindolcem zelo koristilo.

Zadružni dom napreduje. Ko bodo položili betonsko ploščo, bodo začeli graditi prvo nad-stropje. Pravijo, da bo letos pod streho. Škoda, da niso za-čeli graditi že prej, pa bi danes že služil svojemu namenu.

V Kunčih onkraj Kolpe so odprli novo zadružno trgovino, ki je z blagom dobro založena. Ker je v adlešički zadružni trgovini kupovalo tudi precej ljudi iz sosednje Hrvatske, se bo verjetno to poznalo tudi na manjšem prometu.

Novomeščani!

28. novembra 1954 bo na no-vomeškem pokopališču odkrit spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja. V grobu je pokopanih okrog 50 neznanih borcev in žrtev.

Mestni odbor Zveze borcev Novo mesto vabi Novomeščane in okoličane, da se polnoštevil-no udeležijo svečanega odkritja.

Mokronoški zadružni dom - ponos delovnih ljudi mirenske doline

Po skoraj šestih letih bo sedaj uresničena želja prebivalcev mokronoške in mirenske doline po prostorni dvorani in društvenih prostorih. Dokončana je namreč gradnja zadružnega doma, ki se je pričela že leta 1948. Mokronoški, ta partizanski kraj in naravni center te doline, je že takoj po osvoboditvi pričel misliti na postavitve primerne doma, ker stari Sokolski dom ni več ustrezal novim potrebam.

Kmalu potem, ko so bili demobilizirani zadnji partizanski borci iz Mokronoga, je 1947 prišlo do skupnega sestanka množičnih organizacij, na katerem je bil sprejet sklep o gradnji zadružnega doma, ki naj bi postal politični, gospodarski in kulturni center mirenske, predvsem pa mokronoške doline. Izvoljen je bil gradbeni odbor, ki pa ni uspel spraviti priprav in gradnje doma v tiri. Zato je prišlo spomladi 1948 do ponovnega sestanka množičnih organizacij, na katerem je bil izvoljen nov gradbeni odbor. Pod vodstvom Deua Petra se je ta odbor z vso vneto lotil dela. Formirane so bile tri delovne brigade, ki so dobile imena po prvih slovenskih talcih, padlih v Radovni vasi, ki so bili Mokronošani, in sicer brigada Franca Kodriča, Ivana Majcna in Francita Zlajpaha. Na določenem prostoru je bilo predvsem treba odstraniti ruševine porušeni zgradbi. Akcija za brezplačno zbiranje gradbenega lesa je povojno uspeša. Brigadirji-prostovoljci so zbrali še uporabljiv material porušeni zgradbi, za nabavo manjkajočega gradbenega materiala in plače poklicnih zidarjev pa so bila za tako ogromno stavbo potrebna malenkostna denarna sredstva — komaj okoli 245.000 dinarjev. Razni gradbeni materiali so mokronoški vozniki spravili brezplačno na gradbišče. Kljub raznim zaprekam se je že meseca maja 1948 pričelo z izkopom in betoniranjem temeljev. 1. avgusta istega leta je bila položena prva židna opoka, 28. novembra pa je bil dom v surovem stanju pod streho. Delo pri gradnji je bilo filmano. IOOF Slovenije pa je kot najboljšemu kratkemu gradbišču podelil prehodno zastavico.

Prišlo je do nenadne izpremembe gradbenega odbora in poslej so se odbori po več mesecih nedelavnosti večkrat menjali. Vsakemu gradbenemu odboru je manjkalo denarja, materiala, delavcev, predvsem pa delovalnosti. Nihe ni bil toliko iznajdljiv, da bi preskrbel denar in material in delavce.

Ker je bila trgovina KZ v najemnih in slabih lokalih, se je odbor KZ odločil, da v pritličnih prostorih sam uredi trgovski lokal in skladišča. 1. jan. 1953 se je trgovina KZ že vsehila v te nove lokale. KZ Mokronog je potem začela graditi ostale prostore v domu pod vodstvom Jožeta Jeriča. KZ je ta dela deloma sama financirala, deloma pa najela kredit. Ko so bila kreditirana sredstva izčrpana, je delo zopet obstalo. Na pobudo osnovne organizacije ZKS in občinskega odbora SZDL Mokronoga je bil zopet sklican sestanek predstavnikov množičnih organizacij, na katerem je bil izvoljen popolnoma nov gradbeni odbor. Marsikdo, na katerega so krajevni faktorji računali, pa je pod to ali ono pretežno odklanjal sodelovanje. Za dokončno dograditve so se pričeli bolj živo zanimati tudi krajevni oblastni in politični funkcionarji. Z vso avtoriteto se je za stvar zavzel še domači republikanski poslanec Franc Kresc-Coban. Na pomoč so prisložiteli predsednik OLO in republikanski poslanec Viktor Zupančič, predsednik gospodarskega sveta OLO Maks Vale, predsednik OZZ Tone Pirč, direktor Avbel in drugi. Novi gradbeni odbor predvsem njegov predsednik Hinko Bulc, se je z vso vneto lotil dela. Treba je bilo deloma izpremeniti načrt notranje porazdelitve prostorov. Ko se ni bilo povsem zagotovljena denarna sredstva, se je že pričel lov za delavci in za raznim materialom, posebno za suhim lesom. Z dobro voljo in požrtvovalnostjo so bile uspešno premagane tudi zadnje ovire in dom je danes dograjen.

Zgradba ima hišni vodovod, moderna stranišča, električno napeljava itd. V zgradbi je prostorna dvorana z galerijo in velikim, vsem zahtevam ustrežajočim odrom z garderobami. Oprema odra je sicer še pomanjkljiva, vendar je za prvo silo uporaben in prednjači vsem ostalim podeželskim odrom. Pri urejevanju odra je zlasti pomagal »Ljudski oder« iz Ljubljane. V vestibulu se nahaja blagajna za prodajo vstopnic, garderoba in opremljena točilnica ter kuhinja za prireditve. V prvem nadstropju je po vseh predpisih zgrajena kino-kabina. V prvem in drugem nadstropju ter podstrešju je poleg hišnikovega stanovanja tudi več sob, tako za knjižnico in društvene sobe za razne organizacije in društva. V drugem nadstropju je prostorna sejna dvorana. V pritličnih-kletnih prostorih je tudi še pripravljen prostor za javno kopalnico.

Kino odsek KUD »Emil Adamič« že predvaja filme in se predstave kar dobro obiskane.

Predvsem poseja predstave okoliško prebivalstvo. Aparatura je sicer izposojena, vendar se bo treba čimprej odločiti za nakup lastnega kino-projektorja.

Novi zadružni dom bo na praznik republike 29. novembra s primerno slavnostjo in prireditvijo izročil javnosti za gospodarstvo v domu bo skrbelo Uprava zadružnega doma, ki jo sestavljajo po en zastopnik občinskega ljudskega odbora in kmetijske zadruge ter trije zastopniki množičnih organizacij. Tako bo v Mokronogu sedaj prav lahko zaživelo kulturno in prosvetno delo in upamo, da bodo Mokronošani sedaj v osvobodeni domovini nadaljevali kulturne tradicije in uporabljali dom v okviru domačega KUD za široko prosvetno udejstvovanje. Novi dom ni samo v okras in ponos Mokronogu, temveč vsej njeni bližnji in daljni okolici, Mokronog sam kot središče mirenske okolice pa je s to stavbo ogromno pridobil na ugledu. Dom se lahko kosa z marsikaterim kulturnim domom v Sloveniji in prebivalstvo in vsi, ki so k dovršitvi pripomogli, niso nanj zastoj ponosni.

TVD »Partizan« Mokronog pa je s sprostitvijo svojega telovadnega doma, ki bo služil odsele izključno telovadbi, lahko uspešno delovalo, ker ga pri delu ne bodo več motile ostale organizacije s svojimi prireditvami v dvorani. S. P.

KULTURNI RAZGLEDNIK

O poklicnem gledališču na Dolenjskem

(Nadaljevanje)

Poslej, ko gre za ansambel in denarno plat gledališča, pa si bova s tovarišem L. B. precej navzkriž, dasi to ne bo motilo najine skupne sodbe, da je tako gledališče potrebno. — Število umetniškega osebja je L. B. postavil previsoko, tehnične pa prenikoz. Jaz bi računal na deset igralcev (moral bi še vedno računati na amatere) z režiserjem vred, medtem ko bi bil upravnik in dramaturg ena in ista oseba — torej 11 članov umetniškega osebja in šest tehničnih uslužbencev: 2 predstavljala kulis (najbolje mizarji), električar, masker, vlasuljar, rekviziter in sufler. Torej ansambel, ki bi štel 17 ljudi.

Vprašanje potovalnega gledališča je še prevoz ljudi in kulis, oz. rekvizitov. Od poklicnih igralcev se zahteva marsikaj več kakor od amaterskih. Ker bi igralci veliko potovali, bi morali imeti udobno vožnjo. Pa ne gre samo za udobnost, ampak za hiter in točen prevoz na gostovanje in nazaj, kjer igralci domujejo. Gledališče bi torej moralo imeti svoj avto-bus, za kulis in rekvizite pa kamion. Pa recimo, da bi si gledališče ti dve vozili lahko izposojalo, toda računati moramo (po sedanjem ceni) 150 do 180 dinarjev od kilometra!

Oglejmo si okvirni račun. **Dohodki:** od 123 predstav s povprečno 12.000 din čistega dobička od ene predstave — 1.536.000. **Izdatki:** plača 17 uslužbencem letno s socialnim zavarovanjem 4.732.800 dinarjev. Dnevnice za gostovanje, za 104 dni v letu 1.326.000 din. Nagrade raznim amaterskim igralcem in statistom 25.000 din. Skupno torej za osebne izdatke 6.308.800 dinarjev. Izdatki prevoza: za avto-bus in kamion okrog 537 tisoč din (če bi se gostovalo po vseh naštetih krajih). Izdatki za sceno okrog 400.000 din. Za kostume, šminke, lasulje itd. 250.000 din (izdatki so računani, če bi v eni sezoni igrali samo eno predstavo z zgodovinskim kostumi). Taftieme (15% od 1.536.000 din) 230.000 din. Reklama, Gledališki list, vstopnice 200.000 din. Administrativni stroški 100.000 din. Drugi stroški (knjižje, prepisovanje vlog, fotografija itd.) 300.000 din. Kurjava, razvetljava, pošta, telefon, zavarovalnina itd. 350.000 dinarjev. Skupno torej operativni in funkcionalni izdatki 2.428.000 din.

Rekapitulacija:
osebni izdatki 6.308.800 din
operativni in funkcionalni izdatki 2.428.000 din
vseh predstav 1.536.000 din
deficita 7.200.000 din

Ta zensek je treba razdeliti med vse štiri okraje, toda ne na principu uravnolovke, temveč po številu predstav. Po tem načrtu bi imel Cromelji 20 predstav in nanj bi odpado 1.125.000, okraj Kočevje 24 predstav in bi moral dotirati 1.350.000, okraj Krško 28 predstav in 1.575.000, dočim bi imel okraj Novo mesto 54 predstav in nanj bi odpadlo 3.150.000 dinarjev. Z drugimi besedami povedano: vsaka pred-

stava, pa čeprav bi obiskovalci plačali vstopnino, bi okraj veljala 56.250 din.

Pri tej številki pa se moramo vprašati naslednje: ali je pravilneje, da imamo eno predstavo, ali je boljše, da iz dotacije, ki bi jo dal okraj za eno samo predstavo, kupi vsakemu učencu na šoli knjige, zvezke, svinčnike, peresa, risalnike in radirke. Ali je boljše dati za predstavo, katero bi videlo 300 do 400 ljudi, 56.250 din, ali da se kupi knjižnica 115 knjig, katere bi bralo najmanj 1150 ljudi. Ali je boljše imeti predstavo ali imeti izobraževalni tečaj, kmetijsko nadaljevalni tečaj ali gospodinj-ski tečaj, ki stane približno prav toliko, iz katerega bi v enem letu izšlo 50 do 60 ljudi, ki bodo umno gospodarili na naših bornih kmetijah in s tem ustvarjali večje hektarske donose in s tem višali narodni do-hodek, ki bo kasneje lahko laže razpoložljiv za dvig prosvete in kulture. Na kmetijski šoli na Grmu ali na Gospodinski šoli na Mali Loki stane za enega

učenca letni prispevek 30.000 dinarjev, torej bi za ta denar lahko šolali dva učenca, ki bosta postala dobra kmečka gospodarja. Vse to prepuščam v premissljanje našim gospodarstvenikom, ki so že sedaj dajali razpoložljiva sredstva za dvig prosvete in kulture, pa čeprav nam prosvetnim delavcem pravijo, da smo velikanska pasiva v narodnem gospodarstvu in da se investicije, ki jih vlagajo v to panogo našega življenja, rentirajo šele čez desetletja.

Za konec bi dodal samo še tole. Naj živi visoka kultura, naj živi gledališče! Toda še preje postavimo močne in neporušljive, najosnovnejše temelje prosvete, kajti lahko se nam zgodi, da bomo težko priplezali na najvišje vrhove, če ne bo podlaga dovolj široka in krepka.

Vedno bom najzvestejši sluga dramski umetnosti, vedno sem jo pripraviljen zagovarjati, pripraviljen pa sem tudi vedno in povsod zagovarjati ta svoj članek.

Jože Zamljen

Ljudsko tehniko tudi v kmetijstvo

Delovanje ljudske tehnike je bilo dovečak omejeno le na industrijo in vse pre malo množično. Tako je bilo uvodoma poudarjeno na izredni okrajni konferenci Ljudske tehnike v Novem mestu.

Tehnika postaja iz dneva v dan važnejši del našega življenja. To ni več stvar posameznika, to je stvar celotne družbe, zlasti pri nas, kjer naglo razvijamo industrijo in vlagamo ogromne napore zato, da bi v tem pogledu dohiteli najnaprednejše države na svetu. Pri tem moramo premagovati veliko večje ovire, kot so jih na poti v osvajanju tehnike imele druge industrijske razvite države, ki so razvijale svojo industrijo skozi več desetletij. Hitrejšemu razvoju tehnične prosvete pri nas pa je velika ovira splošna zaostalost, posebno na Dolenjskem.

Po zaslugi prizadevanih članov Ljudske tehnike je začela pridirati v novomeškem okraju tudi na vas. Najbolji uspeh so dosegli v Sentrupertu, kjer se je v krožek LT vključilo že okoli 30 mladincev in mladink. Upoštevanje krožka je pokazal, kako obsežno polje dela ima ljudska tehnika v kmetijstvu. Na tej konferenci so osvojili pet glavni dejavnosti Ljudske tehnike v bodoče: tehnika v kmetijstvu, elektrifikacija, komunalna in gradbena dejavnost, spoznavanje tehnike na sploh in panoge ljudske tehnike.

Kako je urejen hlev, kakšna je čistota, kako se pripravljajo konzervirana krma in pod. Električna si naglo utira pot celo v najoddaljenejši vasi. Vsak dan poganja tudi več kmetijskih strojev. Električna je velika pridobitev novega časa in lahko olajša delo tudi kmetu. Toda električna je tudi nevarna in je zato pravilno ravnanje z njo velikega pomena. Kadar gradimo domačijo ni vseeno, kako je postavljena. Pri nas so razne komunalne gradnje v velikem razmahu. Pomoc ljudske tehnike je tu potrebna, kot je potrebna pri urejanju vaških potov, drevo-rodov in nasadov ter vse vrste igršč. Tehnika prinaša vsak dan kaj novega, zato jo je treba nenehno zasledovati, se ji bližati in jo osvajati.

Solski vrtni, ki so na žalost pri nas velikokrat zaplate zapuščene zemlje, bi morali postati važno torišče dela ljudske tehnike, na katerem bi ta vcepjala učencem vseh šol znanje in s tem tudi ljubezen do dela v kmetijstvu, vrtnarstvu, sadjarstvu in vinogradništvu. Prav tako bi morala LT prenesti svojo dejavnost v vse šole s poukom ročnih del za učiteljsko.

Želja po tehnični izobrazbi je zlasti pri mladini velika. Potrebno je samo poskrbeti, da ta želja ne ostane le želja. Dejavnost ljudske tehnike je treba prilagoditi hotenju in zanimanju ljudi ter potrebam njihovega napredka. Vsako društvo ljudske tehnike mora početi v svojem kraju središče tehnične napredka, pobudnik uvajanja tehničnih novosti in mesto, kjer bo vsak našel odgovor in nasvet o smotnem izkoriščanju modernih tehničnih sredstev. V tem smislu je izzvenela celotna okrajna konferenca Ljudske tehnike v Novem mestu.

Pospesevanje kmetijske proizvodnje si ne moremo misliti brez tehnike, to je brez uporabe umetnih gnojil in drugih agrotehničnih pripomočkov. Vse to pa je potrebno spet prilagoditi terenskim razmeram in zahtevam zemlje, prav tako kot izbrati najboljše seme. Pri živinoreji je važno,

V črnomeljskem okraju bodo prostovoljni krvodajalci oddali kri

Konec novembra bodo prišle v Belo krajino posebne ekipe Transfuzijske postaje v Ljubljani, ki bodo v posameznih centrih odvzemale kri prostovoljnih krvodajalcev.

Okrajni odbor Rdečega križa v Cromlju je z razumevanjem ustregel želji Transfuzijske postaje in začel široko akcijo za krvodajalstvo v vsem okraju. Pri okrajnem odboru RK je bil postavljen poseben štab za to akcijo. Tudi vsi občinski odbori RK so bili seznanjeni z naloga in te akcije ter hkrati dočeni, da pridobijo čimveč ljudi za odzvem krvi.

Zdravstveni delavci tolačitijo s pomočjo posebnih zdravstvenih predavanj namen krvodajalstva ter morebitne pomisleke posameznikom spriti odpravljajo. Takša predavanja bodo tudi po delovnih kolektivih.

Ker so ljudje z vrednostjo krvi večinoma že seznanjeni in ker je že marsikdo dobil transfuzijo v bolnišnici, je predvsem na vaseh odziv prebivalstva prav dober. Tako se je že prvi dan te akcije prijavilo na Viničani 80 krvodajalcev, katere so že popisali in jim pojasnili, kako opravijo odzjem krvi. Vsi, ki bodo dali kri, bodo dobili izdatno malico.

V Semicu, kjer je ustanovljen štab za približno šestdeset vasi, so tečajnice RK sklenile, da bodo one izvedle kampanjo za krvodajalstvo ter zbirale prijavitelce. Sindikalne organizacije bodo zbirale podpise po kolektivih, uradih in trgovinah. Tudi v Adlešcih so imeli pretekli petek že približno sto prijavitelcev.

V Cromlju je občinski odbor RK tudi že pričel delati. Tu pa, kjer bi morali biti uspehi zaradi večje razgledanosti ljudi večji, so nekateri aktivisti RK naleteli na zapreke. Zgodilo se je, da so ljudi, ki so propagirali krvodajalstvo, posamezniki javno osramotili. Pa tudi v kolektivih bi morali delavski sveti, skupaj s sindikalnimi organizacijami izvesti večjo propagando, ker vselokar ni pravilno, da se je v rudniku Kanižarica od 200 delavcev prijavilo samo 15 krvodajalcev in v Belsadu od 130 delavcev samo deset. F. M.

Študentje pozori!

Klub dolenskih visokošolcev ima 29. nov. 1954 ob 9. uri dopoldne občni zbor v sejni dvorani OLO Novo mesto. Udeležba obvezna!

Odbor

Poskusi z umetnimi gnojili v Beli krajini

Belokrajnski kmetje so se letos lahko prepričali o vplivu umetnih gnojil na višji pridelek. V okraju je bilo izvedenih 10 poskusov v sadovnjakih, 10 na travnikih in 2 na krompirju. Ta poskusna gnojenja so bila razkropljena po vsem okraju, zato si jih je večina kmetov lahko ogledala in se prepričala o koristi umetnih gnojil, zlasti v mešanica — kombinacijah.

Za poskuse so se uporabljala vsa, za rastline najvažnejša hranila: dušik, fosfor in kalij in to vso količino zase pa tudi kombinirano v določenem razmerju med posameznimi gnojili. Najbolj so se obnesla mešana gnojila.

V sadovnjakih je bilo razen gnojenja z umetnimi gnojili v brazdo ali v kolobar pod

drevesno krošnjo opravljeno tudi zimsko in poletno škropljenje, prav tako so bili sadovnjaki redno čiščeni in redčeni. Ti vzorni sadni naseki naj bi pokazali kmetom-sadjarjem, kako se pravilno neguje in gnoji sadno drevje, da poplača sadjarjev trud z obilnim pridelkom.

Uspeh dela in truda ni izostal. Letošnji poskusni sadni nasadi so dali prav lepe rezultate. Kjer je bil lanj nastavek cvetnih popkov močan, je bil že letos pridelek sadja prav obilen. Na primer sadovnjak Stanka Pluta iz Ceroveca pri Semicu. Plut je moral že v začetku julija podpreti vsa drevesa, rast je bila v vseh poskusnih sadovnjakih prav bujna, mladice so zrastle visoko, listi so bili temni in zdravi. Tudi kapar je drevju škodoval veliko manj, enako ostali škodljivci. Poletnemu škroplivu so bila dodana še druga sredstva za uničenje mrčesa. Sadovnjaki, ki letos niso obrodili, so pa junija oblikovali cvetne popke za prihodnje leto. Tako se obeta lastnikom poskusnih sadovnjakov bogata letina. Z dosežanimi uspehi so prav vsi sadjarji zelo zadovoljni.

Dobro so uspeli tudi poskusi na travnikih, ki jih je bilo prav tako deset. Štirje so bili fosforni — pognojeni z mešanico raznih fosfornih gnojil (superfosfat, kostna moka, fosforit, thomasova žlindra), za ostalih šest poskusov pa je bila uporabljena mešanica dušika, fosforja in kalija.

Zanimivo je bilo pri teh po-

skusih to, da so posamezna gnojila dala na gnojenih parcelah enako količino sena, kot na negnojenih. Torej je treba uporabljati gnojila za pravilni mešanici za posamezne kulture in upoštevati njihove zahteve, če hočemo dvigniti pridelek!

Na splošno pa so bili pridelki precej višji kot običajno. V Dragatušu je bil pridelek sena na dveh parcelah, pognojenih z mešanico (dušik, fosfor, kalij) 100% višji — 104 kilogramov sena v primeri z negnojenimi, ki sta dali le 54 kilogramov. Tudi lastnik je potrdil, da sta ga ti dve pognojeni parceli pri košnji močno spotlili, čeprav je odlične kose.

Na poskusnih travnikih se je zelo spremenil tudi sestav trav. Prav močno so pognale detelje, zlasti tam, kjer je bilo pognojeno s superfosfatom. Pa tudi ostale žlahne trave so močno pognale ter udušile razne divje korenine, vdivoce itn.

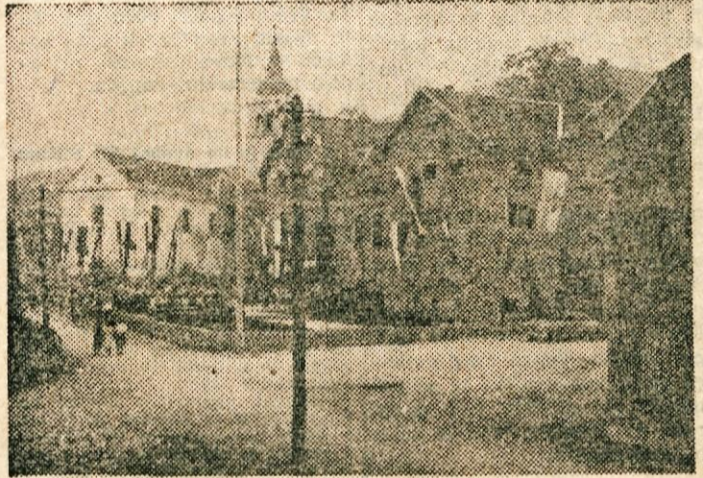
Na teh praktičnih primerih so okoliški kmetje spoznali, da je vredno gnojiti z umetnimi gnojili tudi travnike in jim tako ohraniti življensko silo. Zemlja, nasičena z vsemi hranilnimi snovmi bo bogato obrestovala vanjo vloženo glavnico — hrano v obliki gnojil.

Oglejmo si še demonstracijske poskuse na krompirju. Tudi tukaj so uspehi gnojenja z umetnimi gnojili zavidljivi. Marsikdo se je bil ustavljal ob njivi, ki leži ob cesti Semic—Metlika in radovedno opazoval tablice, na katerih je bilo označeno, kakšna gnojila so bila uporabljena, za temi tablicami pa visok, zdrav, bujno rastoč krompir sorte Böhmov srednje rani. Mladi gospodar je z veseljem ustregel radovednežem in jim pojasnil kako in kaj, zlasti sedaj v jeseni, ko je na 30 kvadratnih metrov površine pridelal na negnojenem prostoru 62 kg krompirja, na gnojenem v enem obroku 153 kilogramov in gnojenem prostoru v dveh obrokih 152 kg zdravega krompirja. Pa tudi drugi poskus je bil zelo zadovoljiv: na 7 x 7 m veliki parceli je zrastle na negnojeni zemlji 95 kg, na gnojeni v enem obroku pa 190 kg zdravega krompirja.

Uporabljena so bila mešana gnojila (dušik, fosfor, kalij) v kombinaciji, ki se je stopnjevala. Dušika je bilo n. pr. porabljenega na eni parceli 1 kilogram, na drugi 2 kg in na tretji 3 kg, dočim so bile količine superfosfata in kalijeve soli nespremenjene (5 kg).

Vse demonstracijske poskuse je po okrajni zadružni zvezi organizirala Agronomska fakulteta, finančno pa sta jih podprla OLO in OZZ. Lastniki poskusnih zemljišč in ostali kmetje tudi želijo, da bi se podobni demonstracijski poskusi izvajali tudi v prihodnje. Kmetje si želijo pridobiti izkušnje z lastnim opazovanjem poskusa v rastni dobi in potrdilo, da je pravilna uporaba umetnih gnojil v raznih kombinacijah poleg hlevskega gnoja zares koristna in uspešna.

S. T.

Pogled na zadružni dom v Mokronogu. Slikano julija letos ob občinskem prazniku Mokronoga

Gozd-bogastvo Kočevske

Prostrane površine zelenih gozdov so za Kočevsko isto, kakor so v drugih predelih republike rudniki, mogočne tovarne itd. Gozdovi so ena od najmočnejših postavk gospodarstva na Kočevskem. Gozd, to zeleno zlato, tudi na Kočevskem vedno bolj cenijo, ga negujejo in z njim pametno gospodarijo. Pa si oglejmo nekaj števil. Skupna površina gozdov na Kočevskem, vštevši tudi pašnike in košenice, katerih je 15.000 ha, znaša 67.000 ha. V lasti privatne gozdarje je 23.000 ha gozdnih površin, s katerim gospodarja 6484 posestnikov na 28.091 gozdnih parcelah. To nam pove o veliki razdrobljenosti gozdov.

plan v gozdarstvu računa, da se bo prirastek znatno dvignil, to pa zaradi čimvečje nege in skrbi za gozdove. Tudi pogozdovanje napreduje v okviru tega načrta.

Velikega pomena so gozdne drevesnice. Najpomembnejša je centralna drevesnica, ki je pod upravo Kmetijskega gozdnega posestva v Kočevju. Drevesnica meri 2 ha površine in v glavnem zadošča potrebam. Poleg te je še 10 manjših drevesnic, s katerimi upravljajo terenski logarji. Valiko skrb posevajo čiščenju gozdov. Po podatkih, ki so nam na razpoložljivi za lansko leto, je bilo počiščenega 320 ha gozda.

Ker v gozdovih izvajajo v glavnem prebiralno sečnjo, so podsadili na 65 ha 210.000 različnih sadik. Posejanih pa je bilo 120 kg različnih semen gozdnega drevja. Prihodnje leto bodo predvidoma zredčili in očistili 120 ha gozda. V zadnjem obdobju je bilo popravljenih skupno 146 km gozdnih poti.

Na delu je posebna komisija za razmejitev gozdov in pašnikov, v kateri so gozdarjski in kmetijski strokovnjaki. Komisija čaka najtežje delo na območju občin Draga in Loški potok. Tu je posebno problematična razmejitev 150 hektarjev površin, ki na sedaj prazpravaj niti po gozd niti niso pašniki ali košenice.

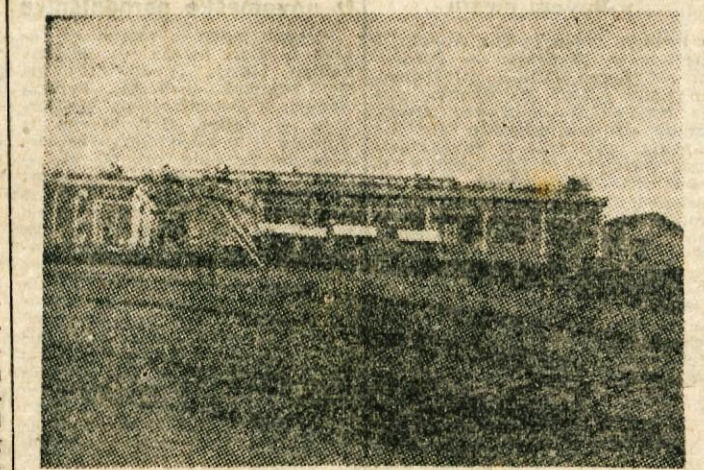
Kakšne naloge čakajo naše gozdarje, posebno gozdarjske odseke pri KZ? Da bo čiščenje v gozdovih, zlasti v pri-

V državnem sektorju je skupno 29.000 ha. Tu so strnjene gozdne parcele ter se raztezajo po pobočjih Roga, Travnice gore, Male gore in drugje. Zanimivo so številke o zalogah lesa. Po zadnjih cenitvah znašajo zaloge v privatnem sektorju 3.115.000 kubikov, v državnem pa 3.320.000 kubikov. V državnih kakor privatnih gozdovih sta najmočnejše zastopani jelka in smreka s približno 3.500.000 kubičnimi metri, sledi bukev z 2.570.000 m³, nato pa hrast z ostalimi listavci in bor.

Pa poglejmo še kako je z letnim prirastkom v gozdovih. Po ugotovitvah gozdnih strokovnjakov znaša le-ta: v privatnem sektorju 81-952 m³, v državnem pa 62.000 m³. Dvajsetletni perspektivni

Ne pozabi na pravilo FOX za čevlje je zdrvilol

Na bregu Dobličanec v Cromlju raste novi objekt Zeleno-livarsko, ki ga gradi Pionir iz Novega mesta

IZ NAŠIH KRAJEV

Sentjernejski učitelji so zborovali

Pododbor učiteljskega društva, ki ima svoj sedež v Sentjerneju, je nedavno dal svoj letni obračun. Zbora se je udeležilo nad 50 učiteljev. Tehten in obširen politični pregled je imela pred. uč. Anica Cvetič. Upravitelj šol pa so govorili o pripravah za ustanovitev šolskih odborov, kjer jih še nimajo. Po poročilu agilne predsednice Tončke Škerle je poročala delovna tajnica Marija Novak. Iz njenega zanimivega referata posnemamo:

Podbor je imel štiri sektorске sestanke s strokovnimi in drugimi aktualnimi referati. Skupinskih sestankov, ki so članne seznanili s političnim polo-

žajem doma in po svetu, je bilo 80. Hkrati so na teh sestankih člani proučevali govore naših voditeljev ter razno vzgojno in politično problematiko. Člani pododbora so izpeljali več anket na pr. o stanju naših šol, o mladiškem tisku, kaj učenec zanima, ocenili pa so tudi članke. Sentjernejska skupina je organizirala tudi anketo o otrocih padlih borcev NOB in jim v raznih kroških pomagala pri učenju. Učiteljstvo je videlo mnogo problemov, ki jih samo ni moglo rešiti, zato je imelo veliko roditeljskih sestankov. Sentjernejska skupina je imela še 33 vaških roditeljskih sestankov. Učiteljstvo v Beli cerkvi

in Orehovici je obiskalo nekatero starše tudi na domu. Starše so pritegnila zlasti kvalitetna predavanja o vzgoji in higieni. Tajnica je poročala tudi o delu v šoli. Po en oddelek je poučevalo 42 učiteljev, po 2 oddelka pa 12 in so pri tem opravili nad 1000 ur. Člani na šolah z dvema oddeleki so poučevali v treh dnevni turnusih. Povprečno pride na učitelja v višje organiziranih šolah 38 učencev, v nižje organiziranih pa 45. Poleg svojega rednega po-

pomembne sklepe. Uka so člani poučevali še na gimnazijah, v vajejski šoli, v zimski gosp. šoli in v tečajih RK za zdravstveno izobrazbo ženske mladine. V okviru pionirske organizacije je 47 krožikov. Podatki o izvenšolskem delu pričajo, da je bilo delo naših članov vsestransko in močno razgibano, pa tudi uspešno. Po poročilu blaginjske Branke Mrakove so člani sestavili skupni načrt dela in sprejeli 8

Ali taka vzgoja res nikogar ne briga?

V nedeljo 14. novembra sem šel z manjšo družbo na izlet proti Radovnici vasi. Ko smo se bližali vasi po cesti pri Vel. Gabru smo zagledali kaj nenavadnega in žalostnega prizor: neka razjarjena ženska je s kolom pretrepala manjše dekletke. Ko nas je zagledala, je odvrnila kol in hadljevca z ročnim pretepanjem. Udrhala je predvsem po glavi otroka in ni prenehala, tudi ko smo se čisto približali. Med besnim pretepanjem je vpila in dajala otroku najgrše priimke. Nismo mogli mimo, da se ne bi vmešali v to nečloveško pretepanje otroka. Zvedeli smo, da je bojevita ženska Angela Bregar in da otroka pretepa zato, ker da je na paši izgubil telico. Opozorili smo Bregarjevo, da se z otrokom tako ne ravna, nakar smo dobili odgovor: »Kaj pa vas to briga, jaz naredim z otrokom kar hočem«

Ne vem, če je taka izjava Bregarjeve na mestu. Naša ljudska oblast posveča preveliko skrb zaščiti otroka, da bi kaj takega dopustila in da je ne bi zanimalo, kaj tako razjarjeno ženske počenja s tujim otrokom, ki ga ima v rejli. Od zasedov smo namreč zvedeli, da je punčka rejenska, doma nekeje od Smihela pri Žužemberku. Če morda nima nikogar domačih, ki bi o njeni vzgoji vodili račun, je tu družba, ki ji vzgoja otrok ni postranskega pomena, pač pa je na njej živo zainteresirana. Izjave, kot »Kobila, kar ubila te bomo« in podobne, so nas vse presunile in ogorčile ter smatramo, da take pobesnele pisane matere ne morejo biti vzgojiteljice tujih otrok. S svojim ravnanjem je Bregarjeva zaslužila strogo sodbo, ne samo družbe, pač pa tudi sodišča. A. L.

Iz Dobilč

Poleti, za proslavo 10-letnice SNOS, smo prebelli našo šolo, v katero so nato vžidali spominsko ploščo, kajti v naši šoli je bilo prvo partizansko učiteljsko v Sloveniji. Na žalost pa je šola pobeljena samo na zunanaj — znotraj še zmerom strašilo umazani in razpokani zidovi, zato so učilnice temne in kaj malo primerne za pouk. Naj bi občina vsakekor prispelava kredit še za notranjo ureditev. Zalostno je tudi, da v Dobilču ne morejo rešiti stanovanjske krize za učiteljstvo. Upravitelj stanuje v tako tesni sobici, da se komaj obrne, učiteljica pa mora spati kar v temni kuhinji. To gotovo ni prav in je treba zadevo vendar čimprej urediti.

Dolenja vas pri Ribnici

Gradnja nove osnovne šole v Dolenji vasi zelo napreduje. Nova šola je v surovem stanju in v glavnem že dograjena. Šola bo prostorna, svetla in zračna, na majhni vzpetini v bližini Dolenje vasi. Gradnjo nove šole je omogočila skrb ljudske oblasti, ki je dala v ta namen precejšnje dotacije. Pri gradnji pomagajo tudi prebivalci sami.

Nova šola je prebivalcem občine Dolenja vas zelo potrebna, saj se šoloobvezni otroci stiskajo v neprimernih prostorih za vsa povojna leta. Stara šola je bila uničena v zadnji vojni.

Naj omenimo še to, da bodo občani Dolenje vasi kmalu prišli tudi do nove železniške postaje v bližini Lipovcu. Po načrtih naj bi bila nova postaja v surovem stanju še letos dograjena. Postajno poslopje v Lipovcu je bilo med vojno poškodovano, po osvojitvi pa je bila zgrajena provizorična baraka, ki pa je bila v zelo slabem stanju.

Uprava Zimske šole je že sedaj sestavila načrt ekskurzivnih učencev. V zimskem času bodo obiskali grmsko šolo predvsem zaradi živinoreje, v februarju državno posestvo Dob pri Grosupljem, kjer je dober strojni park, v marcu semenarstvo v Selu pri Radovnici vasi, obnovo vinogradov v

Sentjernej

V Sentjerneju so imeli zelo lepo in koristno predavanje, ki je privabilo veliko poslušalcev. Obiskal nas je ing. Linzner iz Novega mesta ter nam tehtno in lepo po domače govoril o pomenu ljudske tehnike za napredek našega kmetijstva. Da je predavanje našlo plodna tla, priča sklep, ki so ga po pred-

Staro cerkev pri Kočevju

Rednega občnega zbora društva Svobode Staro cerkev se je udeležilo lepo število članov in prijateljev društva. Med gosti je bil največ tudi tajnik republiške zveze Svobode Slovenije Roman Albrecht. Občni zbor je bil sklican predvsem zaradi nameravane gradnje novega doma društva

Staro cerkev pri Kočevju

Svobode v Staro cerkvi. Na zboru je bila prikazana nujnost gradnje novega doma. Kulturna dejavnost društva je omejena, ker nimajo prostora za razne nastope, igre itd. Sedaj se poslužujejo prostorov na pol lesene na pol zidane zgradbe, ki nikakor ne ustreza.

V Mirni peči bo letos zimska kmetijska šola

V Mirni peči so letos ustanovili Zimsko kmetijsko gospodarsko šolo, ki je začela 9. novembra letos s poukom. Šola obiskuje 15 moških in 8 žensk, po opravljenih jesenskih delih pa so se število povečalo na 53 obiskovalcev. Pohvaliti je treba zanimanje moške mladine, saj se je prijavilo k rednemu obiskovanju 20 fantov. Šolo vodi Adalbert Božič. Poleg domačih prosvetnih delavcev bodo kmetijsko snov predavali še: tov. Kocuvan, veterinar, Pučko in ing. Hrček iz Novega mesta. Poleg splošnih predmetov obsega učni načrt vse vrste kmetijskega predavanja, za dekleta pa še posebej šivanje in ročno delo, ki ga bo poučevala šivilja Marija Dragan, Frančiška Rapuš in gospodinjstvo. Pouk bo štirikrat tedensko celodnevno. O zdravstvu bo predavala Milena Bučarjeva kakor tudi ostali zdravstveni delavci v okviru Ljudske univerze.

Trški gori in Birčni vasi. Z denarno pomočjo okrajnega odbora LP pa bi radi učenci videli še pleterski sadjarski vrt in živinorejski zavod v Novih dvorih pri Zaprešiču. Da bodo predavanja uspešnejša in učinkovitejša, so predavatelji preskrbeli razna učila iz grmske šole, v načrtu, pa so praktični ogledi ureditve hlevov v mirnopoški okolici. A. Z.

DOLENJSKI OBVESTJEVALEC

KINO

- Kino KRKA Novo mesto**
26. in 27. novembra: jugoslovanski film Poslednji most.
30. novembra do 1. decembra: francoski film Sovražnik št. 1.
3. do 6. decembra: ameriški barvni film Viharni zaliv.
- Petujoči kino Novo mesto**
Francoski film Odšel brez naslova.
V petek, 26. novembra, ob 18. uri v Gabrju, ob 19. uri v Brusnicah.
V soboto, 27. novembra, ob 19. uri na Dvuru.
- V nedeljo, 28. novembra, ob 15. uri v Ambrusu, ob 18. uri v Zagradcu.
- Kino Dolenjske Toplice**
27. in 28. novembra: jugoslovanski-nemški film H'ra na obali.
4. in 5. decembra: italijanski barvni film Bagdadsko rožo.
4. in 5. decembra: nemški film Vabljive zvezde.
- Kino Črnomelj**
25. do 28. novembra: Sled v luki.
29. novembra in 1. decembra: Podvodna četa.
- Kino Jadran Kočevje**
26. do 28. novembra: ameriški film V senči mršine.
1. in 2. decembra: finski film Olimpiada.
- Kino Loški potok**
27. in 28. novembra: angleški film Trio.
4. in 5. decembra: slovenski film Vesna.

PISARNIŠKO MOC za administrativna dela sprejme

- Elektro-Novno mesto, obrat Črnomelj. Potrebna izobrazba: trgovski tehnik ali popolna srednja šola. Delovno mesto: Črnomelj.
- SKLADNIŠNIKA sprejme Elektro-Novno mesto, obrat Črnomelj. Potrebna izobrazba: trgovski pomočnik ali mala matura. Delovno mesto: Črnomelj.
- OREHOVE SADIKE tenkolupnastega oreha, razne velikosti, ima naprodaj po zmerni ceni Kmetijska zadruga Petrova vas, p. Črnomelj.
- DEŽURNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA
Od 28. novembra do 6. decembra 1954 dr. Špiler Adolf.
Od 6. decembra do 13. decembra 1954 dr. Vodnik Miro.
- Dežurna zdravniška služba se začne ob 7. uri zjutraj in se zaključuje zjutraj od dežurstva ob 7. uri zjutraj.
- Gibanje prebivalstva v Novem mestu
Pretekli teden je bilo rojenih 10 dečkov in 12 deklic. — Poročil so se: Zorec Viljem, uslužbenec, in Rauh Albina, uslužbenka, oba iz Novega mesta. Pavec Anton, gradb. strojniki iz Ratoče, in Bohte Angela, bolničarka iz Novega mesta. Gazdova Alojzija, paznik iz Maribora, in Kastelic Terezija, uslužbenka iz Novega mesta. Teropisti Milan, delavec iz Ragoveja, in Gorenčič Jožefa, strojna delavka iz Novega mesta. Jevšek Roman, zidar, in Krizman Jožefa, delavka, oba iz Novega mesta. — Umrla so: Vrančar Danijel, otrok iz Novega mesta. Zorec Janez, otrok iz Novega mesta. Zeljko Jože, upokojenec, 60 let, iz Ceglince pri Novem mestu.
- v Črnomlju
Od 13. do 20. novembra sta bili rojeni dve dekletki in en deček. — Poročil so se: Jovanovič Zlatko, uravski pomočnik iz Beograda, in Semančič Marija, gosp. pom. iz Črnomlja. Turk Anton, rudar iz Tanče gore, in Schweiger Ana, delavka iz Butoraja. Steznar Jo-

že, vrtnar iz Metlike, in Rajmer Viktorija, pletilja iz Črnomlja. Doljar Jože, trg. pom. iz Črnomlja, in Pezdirc Ana, trg. pomočnica iz Dolenje vasi. Barič Jože, vratar iz Sred. Radencev, in Gregorič Angela, delavka iz Englin. Raimer Ivan, strojniki iz Deskovce vasi, in Jakša Ljudmila iz Vojne vasi. — Umrla sta: Romšek Katarina, kmetica, 69 let, iz Tribuše. Rom Katarina, užitarica, 83 let, iz Bistrice.

v Kočevju

Od 14. do 20. novembra so bili rojeni 4 dečki in 1 deklica. — Poročil so se: Kavčič Andrej, delavec, in Antolič Ljudmila, delavka, oba iz Zelja. Zupančič Engelka, delavka iz Brezja, in Žibek Marija, delavka iz Mlake. Senkovič Franc, kovač, in Safar Marija, kmečka hči, oba iz Mozlja. Jurjevčič Andrej, delavec, in Vilhar Marija, delavka, oba iz Polze vasi. Obrekar Zvonimir, železnikar, in Dolenc Milena, uslužbenka, oba iz Kočevja. — Umrla ni nihče.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so rodile: AA Fančka iz Gor. Straže — deklica. Fabjan Marija iz Bušnjaka pri Dol. Toplicah — deklica. Ferkljo Angela iz Dobravice pri Sentjerneju — deklica. Gril Marija iz Bršljina — deklica. Sinkovec Matilda iz Smihela pri N. m. — deklica. Zorec Pepca iz Cikave pri Trebelnem — deklica. Ferbežar Albina iz Novega mesta — deklica. Lovšin Marija iz Stare cerkve pri Kočevju — deklica. Črne Angela iz Pekla pri Trebelnem — deklica. Novak Antonija iz Podturna pri Trebelnem — deklica. Kovarčič Amalija iz Debenca pri Mirni — deklica. Novak Stanka iz Ceglince — deklica. Rifež Štefica iz Podpine pri Straži — deklica. Sečnjak Ivanka iz Novega mesta — deklica. Medved Jožica iz Bršljina — deklica. Jakopič Mihaela iz Hraštovca pri Mokronogu — deklica. Partin Matilda iz Soteske — deklica. Čulnjak Matilda iz Smihela — deklica. Pahar Pepca iz Prečna — deklica. Joreč Marija iz Trče vasi — deklica. Gregorič Amalija iz Vrha pri Ljubnem — deklica. — Cestitamoi!

Vzgojna svetovalnica v Novem mestu

B. M. iz L. Vprašujete, kaj denar napravi, ker oče strahuje, da je 6-letnega otroka, je prestran, vi sami si ne morete pomagati.

Prevelika strogot staršev povzroča pri otrocih posebno vrsto strahu. Duševni higieniki, ki pravijo, da je ta strah najhujši, namreč strah pred samim seboj. Vaš otrok, ki ga oče stalno strahuje, se bo navadnje bal vseh tistih stvari, ki o njih samo misli, da bi jih utegnil narediti. Otrok se torej boji že tega, kar misli. Kot razberemo iz pisma, ste otroku že vsa leta dopuščali vse, zdaj pa naj bi se »spravljali« na resno delo, ker bo drugo leto vstopil v šolo. Pustite otroka, da uživa svoja otroška leta! Ne grenite mu najlepših let, za resno delo je šolska doba! Popolnoma napačno je, če je vaš mož tako strog, ko pa ste mu prej dovolili vse. Otrok bo morda res postal navidezno dober in bo ubogal, morda bo celo preveč vreden. Mislimo boste, da ste ga vzgojili. Motite se. Tak otrok postane zamerjen. Vaš mož je kriv, ker bo z ustrahovanjem dosegel prav obratno. Iz strahu pred posledicami, je otrok poslušen, vreden, ubogljiv. Uspeh take »vzgoje« bo, da bo otrok izgubil vsako voljo do samoodločanja, kar je zelo važno v poznejšem življenju. Družinska vzgoja ne more in ne sme temeljiti na strahovanju, ker vam otrok tudi ne bo zaupal. Če pa vam otrok ne zaupa, je konec vsakega vzgojnega vplivanja. Takrat začne dvojni škodljiv. Otrok ni dejansko tak, kakršnega se kaže, ampak se kaže takega, kakršnega si mi želimo. Zavedati se morate, da

POJASNILO

V prejšnjem številki Dol. lista je pri naslovu članka »Resna beseda Suhokranjčanom med tiskanjem lista izpadla beseda NEKATERIM in bi se naslov moral glasil »Resna beseda nekaterim Suhokranjčanom«. Članek ni bil misljen kot kritika vseh prebivalcev Suhe krajine, kot spet zlonamerno nekateri tolmačijo in povzročajo razburjenje, pač pa je bila to samo kritika in objektivni prikaz nekaterih napak, ki se po krivdi slabega dela političnih organizacij še vedno dogajajo v nekaterih vseh Suhe krajine. Zlasti so take stvari dogajale v vseh hlinjske občine. Članek je poziv vsem naprednim ljudem v Suhi krajini in političnim organizacijam za odločnojšo borbo proti tem nepravilnostim, nastal pa je na osnovi več razprav na občinskih in političnih forumih o teh problemih. Nerazumljivo nam je, zakaj se zaradi navedb v članku razburjajo tisti, ki s takimi napakami nimajo nič spuneja in se zato njih ne tiče. Če na primer sodišče obsodi kriminalca, ni potrebno da se zaradi tega razburjajo pošteni državljani.

Sodražica

Na pobudo učiteljskega zbora nižje gimnazije v Sodražici je bilo v preteklih dneh organiziranih več sestankov po večjih vaseh sodraške doline. Na teh sestankih je učiteljstvo tolmačilo ljudem pomen družbenega upravljanja v šolah po šolskih odborih, nadalje probleme v zvezi z vzgojo otrok, sodelovanje otrok v pionirskih in fizikurnih društvih, odgovornost staršev kakor tudi šole pri vzgoji itd.

V Sodražici je bil ustanovljen iniciativni odbor za ustanovitve društva Prijateljev mladine, katerega naloga naj bi bila, da bolj trdno poveže starše, šolo in mladino. Na sestankih je bilo poudarjeno, da je treba posvetiti večjo skrb izvenšolski mladini. Za dekleta je bilo v tem preteč več stopenj kakor za fante.

OBNOVLJENI ŽIVINSKI SEJMI V GRADCU

V Gradcu v Beli krajini je bil v soboto 30. oktobra prvi redni sejem za živino. Dogon je bil prav dober. Živinorejci so prignali na sejem 307 glav goveje živine, okoli 85 komadov prašičev, 25 komadov ovc in 16 konj. Kupčija na sejmju je bila dokaj živahna, vendar je bilo kupcev premalo, ker je bila ponudba večja kot povpraševanje. Drugi redni sejem bo v soboto 27. nov., tako kot bo posej redno vsako zadnjo soboto v mesecu.

Izpred sodišča

Zakon o gozdovih je treba spoštovati

Okrajni logar je prijavil posestniku Frančišku Janežič iz Grmovlja pri Skočjanu, da je posekala večjo količino lesa brez dovoljenja. Skupno 52 hrastov in 17 borov ter smrek. S posekom hrastov je napravila golosek, kar je še posebej zabranjeno.

Zaradi nespoštovanja zakonitih določil o sečnji gozdnega drevja je bila Janežičeva na okrajnem sodišču v Novem mestu obsojena na 15.000 din kazni, toda stroški bodo sedaj znatno večji kot pri prvi sodbi in ne bodo dosti manjši kot sama kazn. Janežičeva, pa tudi drugi podobni, bi si morali zapomniti, da se z lažnimi podatki ne pride daleč, lahko pa to precej stane.

Z vilami in zmerjanjem nad izterjevalce

To sta si dovolila Alojz in Jožefa Novak iz Osrežja št. 2 pri Šmarjeti. Ko sta prišla davčna izterjevalca odnosno izvrševalca, po zarubljenega junca, sta ju zmerjala z naj-

gršimi psokvami, z njima vred pa tudi državo. Grozila sta z vilami in dejansko preprečila izvršitev rubežni. Jožefa Novak pa je podobno dejanje zagrešila še enkrat, ko je prav tako hotela preprečiti z grozljivo rubež in dejansko napadla izvrševalca z vilami.

Za kolo, ugriz in pretep 6 mesecev

Stanko Kostrevec iz Bučne vasi pri Novem mestu je zaprosen v »Keramiki«. Čeprav se miad (star je 24 let), ni na najboljšem glasu. Ob neki priliki je napadel P. B., jo prijel za glavo, vrgel po tleh in obrcal po vsem životu ter ji prizadejal lažje poškodbe. Za to je bil obsojen na 7 dni zapore, pogojno za eno leto. Sindikalna podružnica »Keramiki« je imela neko zabavo. Ob tej priliki se je menda brez vsakega povoda strel s sodelavcem in ga med ruvanjem hudo ugriznil v prst, da ta ni mogel več tednov delati. Končno je še sunil kolo izpred gostilne Kump v Bršljinu in ga doma skrnil.

Ker mu pogojna doba za kazen 7 dni zapore še ni potekla, mu je bila ta kazen vžeta za ugriz in tatvino kolesa, tako da se sedaj skupna kazna glasi na 6 mesecev zapore in plačilo stroškov. Če se ne bo spametoval, bo pri ponovnem dejanju povlekel še dosti večjo kazn.

Dobindol

Tukajšnji mladinski aktiv je sicer majhen, saj šteje le 18 mladincev, toda je delaven in složen. V nedeljo, 14. nov. so se polnoštevno zbrali v lepo urejenem gasilskem domu. Izvolili so nov odbor, zbrali statistične podatke članov ter takoj vedno računati na amaterje) z zimskem času bodo redno obiskovali tritedensko predavanje iz politike, tehnike in kmetijstva ter si vsako nedeljo dopolne izposojevali knjige iz ljudske knjižnice na Gor. Sučicah. Mladinci se zanimajo tudi za šport: nogomet, kolesarjenje in streljanje.

»Vzgleden« gasilski tajnik

Prostovoljno gasilsko društvo v Dolenjskih Toplicah je letos v poletju nameravalo prirediti veselico. Kot običajno, so menda tudi letos pooblastili za nakup vina tajnika društva Albina Barbiča iz Dol. Toplic. Ta jo je mahnil po vino kar na Primorsko in ga kupil najmanj 509 litrov, po 65 din za liter. Od te količine so gasilci vzeli le 230 litrov, ostalo pa je Barbič prodal raznim potrošnikom, seveda ne brez zaslužka. Prav pri prodaji vina se je pokazala njegova gasilška zavest. Gasilskemu društvu je namreč zaračunal vino po 95 din, dva prijateljskoma, katerima je prodal najmanj 100 litrov vina, pa samo po 90 din. Nekaj vina je razprodal na drobno po 100 din za liter.

Z voza je sunil odedo

Valentin Brajdč je z voza Franca Murglja pred gostilno Pečarici v Prečni ukradel odedo, vredno okoli 2000 din. Za to dejanje mu je okrajno sodišče v Novem mestu prisodilo mesec dni zapore.

Zaradi nedovoljene trgovine je okrajno sodišče v Novem mestu obsodilo Barbiča na 9000 din kazni, plačilo stroškov postopka in 600 din povprečnine.

Z voza je sunil odedo

Valentin Brajdč je z voza Franca Murglja pred gostilno Pečarici v Prečni ukradel odedo, vredno okoli 2000 din. Za to dejanje mu je okrajno sodišče v Novem mestu prisodilo mesec dni zapore.

SAH

V nedeljo bo dvojni SD sušna: SD Novo mesto. Reprezentanci obeh šahovskih društev sta do sedaj enkrat sestali, v tekmovanju za moštveno prvenstvo Dolenjske je Ivančena gorica (Sušna) premagala oslabljeno ekipo Novega mesta s 5:3. S to zmago se je plasiralo v finalne prvenstva, kjer je s Kočevjem dosegla neodločen rezultat 4:4. Le boljši uspeh na prvih štirih deskah je prinesel Kočevju naslov moštvenega prvaka Dolenjske. Po zmagi pri prijateljski igri bo v nedeljo 28. novembra ob 10 uri v Domu JLA. Dvojni bo odigran v okviru prireditve za Dan republike. V reprezentanci Novega mesta bodo igrali: Sila, Hof, dir. Golež, Fink, Brkič, Št. Medič, Popovič, Dobovešek, Avsec, Bilba, Kotnik, Verbič in Skrabl. Dvojni bo na obeh deskah.

SLIKARSKA RAZTAVA V NOVEM MESTU

Izidor Mole: DOLENJSKI MOTIV (olje)

Akademski slikar Izidor Mole bo od 28. novembra do 8. decembra priredil razstavo svojih slik (predvsem motivov iz Novega mesta in okolice). Razstava bo v Mestni kavarni

na Glavnem trgu. Otvoritev v nedeljo 28. nov. ob 10. uri. Novomeščane in druge opozarjamo na obisk te pomembne slikarske razstave.

Telovadna akademija v Novem mestu

V soboto zvečer in nedeljo dopoldne bo v DLP v počastitev Dneva republike telovadna akademija Partizana Novo mesto s sodelovanjem vrhunskih vrst mednarodnih telovadcev in telovadk iz Ljubljane. Obsegala bo vaje na orodju, ki jih bosta izvajali moška in ženska reprezentančna vrsta, in akademске sestave, s katerimi se bodo predstavili domači telovadci in člani Partizana Narodni dom iz Ljubljane. Med orodja bosta nastopila tudi državna prvaka Furjan in Kropivšek. Nedeljska akademija je namenjena predvsem članom partizanskih društev iz okolice ter šolski mladini, vsi ostali pa naj še akademije po možnosti že v soboto udeležo.

OBVESTILO

Gledališče SKUD »Lorže Košak«, Kostonjevec na Krki, gostuje v soboto, dne 27. novembra, ob 20. uri v Prosvetnem domu v Črnomlju z Benelli-Gradnikovim tragikomnim poemom mlade ljubezni LJUBEZEN TREH KRALJEV

Predprijatelj vstopalc in gledaljških listov je v Knjižarni in dve uri pred pričetkom predstave pri blaginji v Prosvetnem domu.

Odlična kvaliteta
Zmerna cena
Ugodno pranje
To so odlike
»PERLON«
praška za pranje
finih tkanin

Marjan Mušič:

(Nadaljevanje in konec)

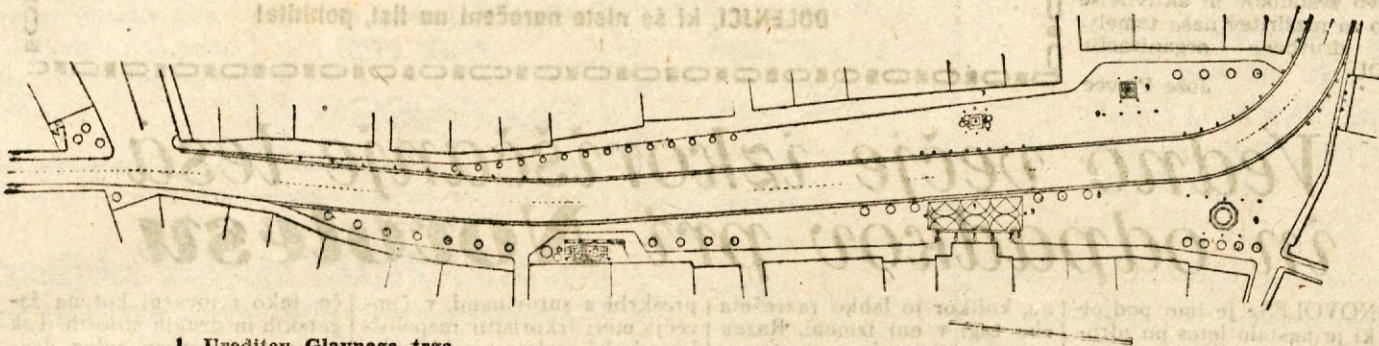
O ureditvi novomeškega glavnega trga

Umolkniti je živahni vrvež na Glavnem trgu, ki ga oživljajo tu mu dajal vsebinsko več kot 500 let. S preložitvijo tržišča je trg dobil novo vlogo slavnostnega atrija, zato je njegov arhitektonska dopolnitev nujno

trije piramidni stolpi ali akacije. Dovolj gosti zastor dreves bi tudi kosovno ublažil vtis tuje, neokusne arhitekture rotožva in jo vizualno odmaknil nekoliko v ozadje. Tikoma pred pročeljem so postavljene do-

strani herme Janeza Trdine, Dragotina Ketteja in Mirana Jerca, a na drugi herme Ivana Vrhovca, Ferdinanda Seidla in je koga. To je le misel, ki jo je treba dalje negovati. Pred to kompozicijo pa je razgrnjena pre-

občaja, da je našel vsakteri pomemben dogodek na mestnem trgu monumentalni izraz bodisi v kipu ali spominskem steburu. Novomeški trg je dovolj prost, da bi prenesel več takšnih spomenikov, ne naenkrat,

1. Ureditvi Glavnega trga

Vešana na njegov novi, v višje vrednote dvignjeni smoter. Predpogoj pri obravnavanju trga je v tem, da s novimi dopolnitvami ne odmrje vtis celote. Zato je pravilno obravnavati cestni tlak, ki se preko rahlih kotanj na obeh straneh veže z ostalimi površinami, medtem ko naj za višino robnika dvignjeni pločnik čim bolj spremlja obrise poslopij. Funkcija tržnih površin je podana s strukturo gradiva, ki ima hkrati tudi svoj estetski poudarek: cesta z granitnimi kockami, pločnik s tlakom, pripravljenim iz rečnega prodca, a ostale površine s penetrirano peščeno utrditvijo. Tlak iz rečnega prodca, ki je izgubil na svojem dobrem glasu zaradi slabega izdelka, je vendar poleg kamnitih plošč še najboljše rešitev v historičnem urbanističnem okolju. Tak tlak namreč zmore na določenih poudarjenih mestih dobiti monumentalnejšo obravnavo v obliki dekorativne risbe, podane v raznobarnem gradivu. Takca, kamen prenesena slavnostna preproga je predvidena pred mestno hišo, okrog vodnjaka in spominskega stebra. V pogledu zelenja, ki naj oživi trg, je potrebna vsa previdnost; lahko je nemreče zelenje zelo koristno, a z njim je tudi kaj lahko mogoče uničiti dragoceno prostorno trgo. Namestitve dreves, neposredno v utrjene površine s kamnitno obrobo, mora imeti svojo arhitektonsko zakonitost, spremljati mora izraz arhitekture, ga tu pa tam nevelizirati, posebej pri onih stavbah, ki so v nasprotju z okoljem, a posebej ga celo poudarjati. Spodnji del trga naj ima enakomerni ritem zelenja (dreveje v vrstah), a ne zgornjem delu se naj zgosti na določenih mestih, tam, kjer so arhitektonski in plastični poudarki. Tako na primer pred mestno hišo, ob kateri so predvideni na vsaki strani po

prsrne herme za Novo mesto pomembnih kulturnih tvorcev, za ozadje pa jim služijo okrasni piramidni hrasti ali podobno, v ne pretrane mere stopnjavano zelenje. Medtem ko naj bi se postopno dopolnjeval izraz spominskega prostora »Na vrh« v panteon za našo svobodo zaslužnih tvorcev, pa naj bi na Glavnem trgu dobili svoje mesto kulturni tvorci, ki so s svojim delom postali zaslužni tudi za Novo mesto. V misel mi stopa takšna galerija, v kateri bi se razporedile morda na eni

proga z ornamentalno risbo v tlaku in na vsaki strani po en jambor za zastavo. Nekako tam, kjer je stal večslojni litoželezni vodnjak iz stare litarne na Dvoru, ki ga opeva v eni svojih najlepših pesmi D. Kette, in krasi danes trg majhnega avstrijskega mesteca Traberger, bi bilo reba oskrbeti nadomestilo v novi Kettejevi fontani. Na svojih pogostih ogledovanjih po deželah z velikim kulturnim izročilom, se mi je posebej vtisnil v spomin plemeniti

ampak postopoma postavljenih v ugodnih in določenih časovnih razdobjih. Ali ne bi bilo morda prav za Novo mesto znanišljivo, da se veliki dogodki ozioroma spominj nanje ovekovečijo s poedinimi skrbno izvršenimi obnovitvenimi posegi na historičnih objektih, o čemer bi pri-

Ob redovalni konferenci na žužemberški gimnaziji

Četrť šolskega leta je za nami. V sredo 10. novembra je bila na tukajšnji gimnaziji mesečna učiteljska konferenca, združena s I. redovalno konferenco. Dijaki so v prvem četrtletju pokazali nezadovoljiv učni uspeh, saj se v večini oddelkov, razen v IV. razredu gimnazije odstotek neimenovanih dijakov vrti nekaj čez 30%. Kriterij ocenjevanja je res strog, a vzroki neuspehov so še drugače. Mnogo dijakov prihaja v šolo od daleč in gredo že v temi, večinoma brez pravega zajtrka in malice v šolo, popoldne pa tudi prepозno pridejo h kosilu. Na splošno je zunanji videz naših dijakov precej slab. Zato bi bila potrebna neka kuhinja, kjer bi dijaki dobili nekaj toplera in kosček kruha. Tudi rentgenski pregledi ne kažejo ravno razveseljive slike. Večina sedanjih dijakov je bilo rojenih v vojnem času in so rastle v pomanjkanju najnujnejšega. Poleg nešteti vzrokov za neuspeh so premnogi dijaki doma delovna sila in jim za učenje preostane le prav malo časa. Ponekod se tudi starši še vse pre-

malo zavedajo važnosti učenja za svoje otroke in niti ne preskrbe potrebnih knjig in zvezkov. Upamo, da se bo uspeh do polletja zelo popravil, ker iz izkušnje vemo, da je to čas, ko se dijaki največ nauče.

V soboto je bila v kinu Žužemberk posebna predstava angleškega filma »Mandy« za dijake. Take predstave bodo še sledile. Upajmo, da bodo dijaki in starši zadovoljni in da dijakov ne bo treba več kaznovati zaradi nedovoljene obiska raznih filmov. Uprava kina je doslej premalo pazila na to, da dijaki zvečer ne smejo obiskovati predstav. M. K.

Pogled na gornji del Glavnega trga. Pogled se odpira iz novo odkritih arkad v Kopačevi hiši na Fichtenuovo hišo z ustreznimi, na osnovi dokumentacije obnovljeno arhitekturno prilika; novejši vhodni portal je bil nadomeščen z baročnim portalom iz očiških hlevov. Na desni strani trga, tam, kjer je stal stari vodnjak, je predvidena Kettejeva fontana.

Čala ustrežejoča spominska plošča? Doba, v kateri nam je usojeno živeti, daje po svoji kreposti pravico do takšnih želja.

Vojne so drage

Izračunali so, da je prva svetovna vojna stala Ameriko okoli 66 milijard dolarjev, druga svetovna vojna okoli 450 milijard dolarjev in vojna v Koreji 190 milijard. Tako so vse tri vojne stale Ameriko 666 milijard dolarjev. V prvi svetovni vojni je sodelovala Amerika 585 dni, v drugi je bila zapletena 1347 dni in v korejskem spopadu 1095 dni.

Trojček s tritedensko zamudo

28-letna žena Boyda Braztona iz Detroita (ZDA) je 1. VIII. letos rodila dvočrki. Tri tedne pozneje, to je 21. avgusta pa je rodila še dečka. Zdravniki trdijo, da je ta primer pravi čudež.

Zaposlenost ameriških žena

V Ameriki je 10.024.000 žensk, ki so poleg domačega gospodinjstva dela zaposlene še v industriji ali uradih. Statistika v Ameriki dokazuje, da je žena, ki opravlja samo domače gospodinjstvo posle zaposlena tedensko 58 ur. Taka žena, ki je zaposlena v industriji in opravlja sama vse gospodinjstvske posle pa dela tedensko najmanj 79 ur.

Kako je z utrujenostjo teh žena? Tudi o tem govori statistika. Od 100 takih žena jih 22 pravi zvečer po končanem delu, da so popolnoma zbite, 39 je takih, ki pravijo, da so trudne, 38 takih, ki zatrjujejo, da so prijetno trudne in samo tri so take, ki pravijo, da ne občutijo nobene utrujenosti.

Ribnica

V teh dneh so v ribniški dolini zamenjaval oziroma dodeljevali nove hišne tablice. Ureditev napisnih hišnih tablic je bila že nujna potreba ter bodo razne začetne nevesočnosti zaradi novih hišnih številk kmalu odpravljene.

Kdaj je bila ustanovljena prva novomeška godba

V letošnjem letu je bila, kakor je naš list že poročal, ponovno ustanovljena godba. Nakičje je naneslo, da se je to zgodilo ravno 100 let potem, odkar je dolenjsko središče dobilo svojo prvo godbo. Ker bo naše bralce nemara le zanimalo zvedeti o tem kaj več, naj sledi nekaj podatkov.

V Novem mestu je bila godba že pred letom 1854: obsegala je 10 do 15 mož, ki so igrali le ob posebnih prilikah. 1854 pa so občanji sklenili nabaviti godcem uniforme, kupiti instrumente in najeti kapelnika, ki bi nabiral novice in jih vadiil. Zbrali so poprebni denar in načrt je bil brž uresničen. Za kapelnika so postavili nekdanjega »feldvebla« novomeškega polka Senico in mu dodelili 300 gold. letne plače. Kapelniku se je posrečilo zbrati 24 godcev. Vaje so imeli dvakrat ali trikrat na teden, in sicer le zvečer. Seveda je bilo treba pri tem precej požrtvovalnosti, kajti godci so bili povečini doma iz okolice Novoga mesta, nekateri celo uro in pol daleč. Deset let po ustanovitvi je bilo moštvo že tako izveževano, da je igralo okoli 600 komadov: 22 arij, 3 čardaše, 38 červork, 8 galopov, 4 mazurke, 13 uvertur, 155 »popotnic« (menda domači izraz za marš), 227 polk, 16 pomurjev, 2 retriti, 2 budnici, 53 valčkov in 57 drugih skladb.

Dvakrat na teden, to je v sredo popoldne in v soboto zvečer so igrali v mestu. Za nagrado so pri tej priliki dobivali 8 bokalov (pribl. 12 litrov) vina in za en stari goldinar kruha. Kar pa so zaslužili pri pogrebnih, na plesih, godovanjih, so si godci razdelili, le 1 gold. so morali od tega vložiti v društveno blagajno.

Stari Novomeščani so bili na godbo zelo ponosni. Umišnje, saj česa podobnega ni imelo menda nobeno slovensko mesto. Ko so Novice 1864 poročale o novomeški »plehmuški«, je urednik dr. Bleiweis pristavil: »Če katero mesto, potrebuje gotovo Ljubljana svojo lastno godbo (kapelo). To se je čutilo že zdavnaj in čuti se tudi dandanašnji. In če je Novomeščani že imajo 10 let, kako, da bi jo glavno mesto ne moglo osnovati...«

Torej ima Novo mesto kar lepo glasbeno tradicijo. B-r

Stare in novo primerjave

- (Iz leksikona Janeza Popotnega)
Po starem	Po novem
Vsiljivo kot podrepana muba	Kot nakupovalac jajc.
Podjeten kot Jud	Kot lesni manipulac.
Bogati kot baron	Kot lesni manipulac.
Denarja ima ko budič pečka	Kot mešetar.
Lačen kot pes	Kot abonent v menzi.
Krade kot sraka	Kot sledilčnik.
Laže kot cigan	Kot pobožna priča na sodišču.
Suh kot poper	Kot delavec 20. v mesecu.
Pijan kot čep	Kot šolarji v vinorodnih krajih.
Dvoji kot veter	Kot avtomobil skozi Novo mesto.
Kadi kot Turki	Kot moderna tovarišica.
Načičkan kot božično drevesce	Kot voznik red na postajah.
Drag kot žajfran	Kot vozeno blago s faktorjem.
Kisel kot jesih	Kot letošnje vino.
Delaven kot mrvoljca	Kot šušmar.
Pričakovan kot obljubljeni odrešenik	Kot motorni vlak na Dolenjski progi.
Nezaželen kot smrť	Kot davčna intervevalec.
Veseli ga kot rodnega brata	Kot paketa iz Amerike.
Boji se ga kot budič križa	Kot kritike v časopisju.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o zrebanju srečk 60. kola 23. novembra v Pači

Srečke, ki se končujejo s spodaj označenimi številkami	so zadele dobiček dinarjev	6356	6.000.-
80	300.-	6176	3.000.-
7750	4.000.-	5426	20.000.-
0741710	10.000.-	0603395	10.000.-
0884440	10.000.-	0913735	200.000.-
1007090	10.000.-	47	300.-
8281	8.000.-	0013737	10.000.-
8281	30.000.-	8	100.-
20231	50.000.-	13298	1.100.-
087753	10.000.-	0741708	10.100.-
0884441	300.000.-	0741709	200.000.-
42	500.-	1007089	800.000.-
912	2.000.-		
3042	4.000.-		
4382	5.000.-		
2042	8.000.-		
0884442	10.000.-		
0897652	1.000.000.-		
3	100.-		
8543	4.000.-		
7673	4.100.-		
4763	10.100.-		
0897653	10.100.-		
6394	4.000.-		
8524	5.000.-		
61354	50.000.-		
0063294	10.900.-		
45	300.-		
0055	5.000.-		
8165	8.000.-		
3245	10.000.-		
0013735	10.000.-		
0063395	200.000.-		
456	3.000.-		

Skupno je bilo izrebanih 304.498 dobitkov in 6 premij v skupni vrednosti 80.400.000.- dinarjev. V zneskih za izplačilo so vezani dobitki že upoštevani. Dobitke izplačujejo samo po uradni zrebnici. Dobitke do 50.000 din izplačujejo zastopniki Jugoslovanske loterije, ki so v vseh večjih krajih Slovenije, dobitke od 3000.- do 50.000 din pa tudi vsi sedeži Narodne banke FLRJ. Dobitke po 100.000 din in vse premije izplačuje Jugoslovanska Loterija. Dobitek 100.000 din je zadele srečka 0418288 prodana v Celju. Srečnega dobitnika prosimo, da zaradi izplačila dobitka predloži srečko Jugoslovanske loterije, Direkciji za LRS v Ljubljani, Beethovenova 10.

Križanka „29. november“

18. sanjarji, pripadniki mreke smeri v politični ekonomiji; 19. zbirna knjižnica; 20. skopljence, evnuna; 21. čin, vrsta, red (nedovoljna tujska); 22. naslov turških uradnikov, beg; 23. znak za pluta; 24. kratica za okoli; 28. zbor, pravostor v cerkvi; 27. ploskovna mera; 23. strojna; 29. paradiž; 31. znak za liti; 32. mesto v Slovenskem Primorju; 33. nedotakljivo, zavarovano zoper nalezljive bolezni; 34. kratica za znanstvenih razpravah; 35. polne-

ga trebha; 36. zamašek; 37. kratica za glavni nadzornik; 38. brezplodno; 41. bafeslovni raj pri Grčkih; 43. napravna, stroj, mreža; 46. potapljalni se; 48. šopek ovetic, značilen duh in okus vina; 50. komečinska prvina; 51. arabska diržava; 53. vrtočlovj; 54. zabavišča, nočni lokali. Navpično: 1. hudobija; 2. gozdna žival; 3. pokus, vrsta razprave; 4. kratica slovenske taborniške organizacije; 5. mikanica; 6. naprave za umetno valjenje; 7. mlada kravica; 8. kratica za organ Ljudske skupščine Jugoslavije; 9. reka v Nemčiji (fonetično); 10. srbohrv. vprašalni zaimek; 11. vekoven, obče znan; 12. kratica za in podobno; 13. mični izdelek; 14. nedoločni zaimek; 15. narodoslavo; 16. divje živali; 23. močiti; 25. naša cvetlica; 28. neobut; 30. nek planet; 34. drago, moško ime; 35. svojilni zaimek (anož. oblika); 40. nasprotno od težko v srbohrv; 42. letni čas; 44. rimljanski pozdrav; 45. glas, odtenek; 46. tesno poleg; 47. demni pritok Volge; 49. razum, pamet; 52. latinski veznik. (R. G.)

Stane Gabrovec

Bela krajina do naselitve Slovencev

Medtem ko odstran kočevskih hrbov komaj se poznamo kako ilirske naselje, so Gorjanci sami gosto naseljeni, posebej še Loko pri Črnomlju kot primer bogatih vev, ki so vezale ilirsko Belo krajino s centri tedanjega kulturnega sveta. Pečnik je v Loki leta 1896 odkril štiri gomile, katerih vsaka je imela pet grobov. Tudi te gomile so pokazale starejšo gradivo (danes na Dunaju, med katerim imamo vsako vozlasto fibulo železno z bronasto ločno prevleko, železne spiralne zapestnice, bronasto ogrlico z uvitimi koncema, zlate lističe v obliki det-jnega lista z usločnimi krožki s piko v središču (priljubljen motiv naše ilirske obrti) in končno ob drugem manj izrazitem gradivu tudi grško amforo, izdelano na kolovratu, s kroglastim trupom, na visokih, votlih nogah, z dvema horizontalnima rotajema, s širokim poševnim ustjem in ostanki

femnorjave silkarije. Loški grobovi nam potrjujejo naše misli ob Podzemlju, da je v nasprotju z ležišči onkraj Gorjanecv, vrh ilirske kulture v Beli krajini v starejšem halštatu. Import grške vaze iz južne Italije, ki je razmeroma redek, pa nam kaže, v kateri smeri je treba iskati poti grškega uvoza. Mnogo grškega importa, silnoga naš amfori je v Istri, nato pride naša Loka, naslednja postojanka proti vzhodu pa je Stična. Toda to so že vprašanja, ki presegajo okvir našega pregleda.

Halštatska doba na slovenskem ozemlju živi večinoma konservativno dalje, vse do prihoda Rimljanov. V odmaknjenih predelih in intimnejših izrazih življenja kot so verovanja in običaji, pa živi še naprej. Seveda s tem ni rečeno, da se na slovenskem ozemlju ni zgodilo nič novega. Ze sa-

me ostaline iz grobov nam kažejo spremembe, pojavljajo se nove oblike in izginjajo stare. Važna pa je predvsem ugotovitev, da v latenskodobnem času slovensko ozemlje ni več tako blizu vrhu evropske kulture in civilizacije, kot je bilo prej. Kljub temu pa je slovensko ozemlje tega časa je pritegnjeno v območje tedanje geografske in zgodovinske vede. Vzrok je seveda v političnem in gospodarskem vzponu tedanjega Rima, ki se je začel živo zanimati za vzhod. S padcem Kartagine je bila odprta pot v vzhodno Sredozemlje; v skladu s tem prodranjem pa je bilo treba tudi zavarovati in pozneje podvreči severovzhodni prostor. Če v prvi polovici tisočletja govorimo o Ilirih na našem ozemlju, je to le zbirni pojem za različna plemena, ki jih še ne moremo razločevati. Individualizacija plemen pa se je v keltski dobi še povečala. Vzrok so jih bili v mnogem tudi Keltsami, ki so s svojimi upadi in delno tudi s stalnimi naseljavami precej spremenili dose-

dajno strukturo ozemlja. Na podlagi antičnih pisateljev lahko ta ljudstva tedaj je imenujemo z imenom, dasi mej njihovega ozemlja pogosto ni najlaže ugotoviti. To je razumljivo, saj so nasprotujoča si in nejasna mnenja posameznih piscev izraz zgodovinskih premikov ljudstva, ki so svoja ozemlja širila ali jih tudi morala odstopati; dostikrat pa je tu tudi nejasnost geografskih predstav o našem ozemlju. Strabo in Plinij, da imenujem le dva najpomembnejša pisatelja, ki govorita o našem ozemlju, poročata o Karnih, Japodih, Istrih, Tauriskih, Noričanih; s tem pa sem omenil le večja in slovensko ozemlje zadevajoča imena. Belokranjsko ozemlje pripada in tem času Japodom, kot nam govori najvažnejši latenskodobno najdišče tega časa, Vinica. Če smo dejali za halštatsko dobo, da Gorjanci niso bili ostra meja med plemen v dolini Krke in Save ter Belo krajino, moramo sedaj ugotoviti, da predstavljajo izrazito mejo. Vi-

niča je v latenski dobi neprijetno bližja hrvaškim najdiščem v Prozoru, Zerjerinah, Kampilju, Sanskem mostu, Ribiču pri Bihacu, kot pa latenskodobnemu Mokronogu, Šmarjeti ali Mihovu v Gorjanjih. Ker so prejšnja najdišča dokazano japonska, lahko tu šele iz arheoloških vlvov dobimo podatke za vključitev Bele krajine v japonsko etnično ozemlje, o čemer so plansna poročila zelo nejasna. Računati moramo torej, da je Bela krajina v celoti pripadala Japodom. Mejo so tvorili Gorjanci, Kolpa pa je bila posredujoča vezna žila. Nekropolo na Vinici je izkopavala vojvodinja Meklenburška v letih 1906-1907. Odkritih je bilo 323 planih grobov, 2 gomili, ki sta dali starejšo gradivo in v Podkralcu rimski material. V Ljubljani je danes le neznamen del vinškega gradiva, vse drugo pa je bilo med obemorna vojnama prodano v Ameriko.

V čem je značilnost vinškega gradiva? Ze kratak pregled v zbirke Narodnega muzeja nam daje o vinškem gradivu navadno čist, latenski vtis. Če vsa druga najdišča naravnost kaže v tej dobi v mladolhalštatskem četrtekem gradivu, iz katerega je po redkih kosih ugotoviti, da je čas že latenskodoben, na Vinici ravno te naslovnite na čertoško gradivo ni. Popolnoma nas to ne začudi, saj smo že v Podzemlju videli, da čertoški material nima pomembne vloge v Beli krajini. Na Vinici prevladuje srednje-latensko gradivo, manj pa je rano latenskega in pozno latenskega. Čeprav vinško gradivo ni brez zvez s starejšim podzemeljskim (n. pr. rogljasta fibula) imamo vendar občutek nesklenjenosti tako navzgor kot navzdol. Med gradivom naj omenim fibule, ki imajo večinoma listnat, rombičen ali pravokoten ločenj, ki pozna večkrat tudi emajlirane vložke. Važne so tudi fibule z antropomorfno masko. Sploh je figuralni okras bogat. Poleg že omenjenih mask mislim tudi predvsem na živalske motive na obokih. (Se nadaljuje)

OKROGLE BODICASTE

Janez gre natreskan domov in se zalepi v kiosku. Tipaje gre okrog njega enkrat, gre okrog njega drugič, tretjič, stene pa ni ne klanca ne kraja. Tedaj se mu začne krogi v možganih. Od strahu se mu naježijo lasje in krikuje: »Na pomoč, zazidali so me.«

celj vozi, Tone pa sedi za njim. Začelo ga je zebeti. Francelj ustavi njega enkrat, gre okrog njega drugič, tretjič, stene pa ni ne klanca ne kraja. Tedaj se mu začne krogi v možganih. Od strahu se mu naježijo lasje in krikuje: »Na pomoč, zazidali so me.«

Dva vinska brata gresta ponoči skozi drevede. Okornih nog kakor sta bila, sta se zalotavala o drevesa. Pa pravi Miha: »Nace, sediva tule na klop, da gre tale procesija mimo.«

Pred frančiškansko cerkvi v Ljubljani se ustavi star možak in gleda v vrh zvonika. Zdaj z eno, zdaj z drugo roko začne kritični po zraku kot da nekemu daje znamenje. Okrog njega se nabere trop ljudi. Vse strmi v zvonik in ugiba, kaj neki možak ima. Gluh za vsa vprašanja kriči stavec dalje. Ljudi se polasta nestrpnost. Ko pride še miličnik, se moč globoko oddahne in pove: »Prav na vrhu strelovida je sedel urabec. En sam korak v levo pa bi padel z zvonika. Videl je moje znake in se držal desno. Zdaj je srečno odletel.«

Francelj in Tone se peljeta z motornim kolesom na izlet. Fran-

»Vem, da ni lepo, je pa toplo!«

Volitve v SZDL naj bodo obračun političnih in gospodarskih uspehov

...»Socialistična zveza delovnih ljudi postaja množična javna tribuna socialistične politike in misli, organizacijska oblika svobodnega boja mnenj na splošno socialistični podlagi.

Biti mora politična osnova za vse državne in družbene samoupravne organe. V široki diskusiji in kritiki bodo ti organi pod stalno kontrolo množice.

Po svoji politični podlagi mora biti dovolj široka, da bo omogočila vsakemu državljanu, ki se počeno obnaša do družbene skupnosti in sprejema socialistične smotre — ne glede na ideološke in druge razlike v mišljenjih.

Po metodah dela se mora udeleževati kot vseljudski parlament, ki stalno sedi in na katerem lahko vsak dobro namerni državljan vedno pove svoje mnenje, svoje predloge in svojo kritiko v katerekoli upravljalni družbeni skupnosti.

(Edvard Kardelj na IV. kongresu Osvobodilne fronte)

Ko je okrajni odbor SZDL Novo mesto septembra na svoji seji razpravljal o razpisu volitev za osnovne organizacije, občinske odbore in okrajni odbor SZDL, je stal na stališču, da je treba iti pri volitvah na tisto širino, ki jo ima SZDL v našem javnem življenju in katero široko je dovolj jasno nakazal tovariš Kardelj na IV. kongresu OF. Stal je na stališču, da morajo biti letošnje volitve obračun vseh gospodarskih in političnih uspehov, računajoč pri tem, da bo pravi uspeh pri volitvah dosežen samo s dobrimi tehničnimi pripravami. Zato se je obrnil na vsa društva in organizacije, ker so volitve v organe SZDL stvar vseh in ne samo organov SZDL. Se prav posebno je računati na pomoč članov ZK in ZB. Poseben poudarek je dal vključevanju novih članov, zlasti mladine od 20 do 25 leta starosti, ki povečini tava izven vsake organizacije.

Našemu političnemu aktivu danes ni težko nastopati na sestankih SZDL ali pa na zborih volivcev, kajti gradiva tako za sestanke kot za zborove volivcev je več kot dovolj. Uspehi so tudi v našem okraju — rekli bi že v vsaki vasi — več kot očitni. 1079 milijonov din, kolikor je bilo letos vloženo za dvig gospodarstva, je najboljši dokaz, da je ljudska oblast s pomočjo delovnih množic v naši državi ustvarila pogoje za gospodarski napredek. Razširitev podjetij in tehnična izpopolnitev ter razna investicijska dela so omogočila zaposlitev nad 2745 novih delavcev samo v času od marca do oktobra. Desetina vasi in naselij je bilo elektrificiranih, v teku so melioracije zemlje, grade se šole, dograjujejo zadružni domovi, obnavljajo občinske ceste in vsaka pota, grade vodovodi in števila drugih gospodarskih in

polgledu dosedaj še nimamo nobenih poročil ne od vaških odborov ali društev, ne od občinskih odborov SZDL. In vendar je bila to ena temeljnih nalog ob letošnjih pripravah na volitve. Družbeni razvoj in komunalni del. Za vse to se naši ljudje upravičeno zanimajo in prav tako upravičeno dajejo svoje pripombe, saj vedo, da je bilo treba ta velika sredstva neke ustvariti.

Veliko je zanimanje za našo zunanjo, kot tudi notranjo politiko. Še so ljudje, ki jim rešitev tržaškega vprašanja povsem jasna in prihajajo tu in tam do izraza nacionalna čustva. Ljudje se veliko zanimajo o balkanski zvezi, o obisku maršala Tita v Turčiji in Grčiji, zanimajo se za njegovo potovanje v daljino Indijo in Burmo. Prav tako se zanimajo za odnose naše države z vzhodnimi državami (SZ, Madžarsko, Bolgarijo in drugimi). O vseh teh problemih mora biti politični aktiv na jasnem, da potem lahko pravilno tolažimo ljudem naše uspehe in bodočo pot gospodarske izgradnje.

Dosedanji potek predvolilnih sestankov SZDL. Politični aktiv SZDL novomeškega okraja je že pred časom začel s predvolilnimi sestanki. Ti potekajo ponekod dobro, drugod slabše. Odvisno je od tega, kako so pripravljene vasi, za šolskega otroka učitelj in potem? Naj bo prepričan raznim kvartnim vplivom ulice, filma, čitva itd. Sploh okoli sta prišli že do take stopnje, da je 42% volivcev v članstvu SZDL odločno premalo. Zlasti še to velja za občine, ki imajo le 20 do 25% volilnih upravičencev v SZDL. Tu je več kot očitno, da so organizacije SZDL (in z njimi vred vse ostale) ter društva v tem pogledu premalo naredile, ali pa nepravilno ocenjujejo zavest naših delov-

nihi ljudi. V takih občinah naj ne bi hoteli z volitvami, pač pa posvetiti več dela razširitvi organizacije. Ne gre za stari kampanjski način izvedbe volitev, gre za pojasnjevanje vloge te naše osnovne organizacije v vsem našem družbenem upravljanju.

Tu in tam se na sestankih SZDL pojavljajo kritike. Ljudje predvsem kritizirajo ugotavljanje vinskoga pridelka in izdajo sečnih dovoljenj za domačo potrebo in za prodajo. Te kritike so ponekod tudi upravičene. Vsak kmet si po navadi naseka drva še predno zapade sneg. Tega pa si marsikdo ne bo mogel, ker ni dobil sečnega dovoljenja. Tudi ugotavljanje vinskoga pridelka ni povsod pravilno. Zlasti gre tu pri pridelku vina samorodnic, iz katerega si je marsikateri napravil tako imenovani petjot, pa mu ga sedaj hočejo vpisati kot vino. Tam, kjer se ljudem pravilno tolažijo namenjene teh zakonitih predpisov in njihovo izvajanje, jih ljudje tudi razumejo, ker vedo, da so izdani za korist celotnega gospodarstva, akoravno sem in tja prizadenejo posameznika. Jasno pa je, da jih je treba izvajati življenjsko, dosledno.

Po nekod pride na sestankih SZDL do izraza tudi zlonamerne in razbijaška kritika zlasti takih posameznikov, ki bi radi živeli na račun družbe. Tak primer je bil v Otočcu, kjer je kmet F. kričal, da naj vzame vrag tako oblast, češ da ni v trgovinah masti. Pri tem se seveda ne vpraša, kakšna je pri nas proizvodnja in kaj je on kot kmet storil, da bi bilo na trgu več masti in jo ne bi bilo treba uvažati. Takim kritikom nasledajo samo ljudje, ki ne poznajo naporov delov-

nihi ljudi pri nas in nočejo razumeti, da vsako jesen poleg delavcev in uslužbencev kupuje mast tudi okoli 70% kmetov. Vsakdo mora vedeti, da je bil letošnji pridelek zelo majhen in da moramo velike količine živil uvažati, pri tem pa so tudi različne težave in zamude.

Od pravih priprav in izvedbe predvolilnih sestankov je odvisen uspeh volitev, zato ponovno vabim ves politični aktiv na skrbnejšo pripravo sestankov in aktivnejše delo za razširitev naše temeljne družbene organizacije SZDL.

Jože Plavec

Vedno večje izkoriščanje lesa in odpadkov pri Novolesu

»NOVOLES« je ime podjetja, ki je nastalo letos po združitvi Lesno industrijskega podjetja Tovarne lesnih izdelkov. Po številu zaposlenih delavcev je drugo največje podjetje v novomeškem okraju. Združitev, ki je bila izvedena na podlagi sklepov obeh organov delavskega samoupravljanja, je bila koristna posebno za smotrnejše izkoriščanje lesa, ki je doslej še vedno glavna surovina v Sloveniji, a ga je tudi vsak dan manj z ozirom na načrt, da je potrebno sečeno zmanjševati, dokler je ne izenačimo z letnim prirastkom.

Spričo zmanjševanja sečnje lesa je preskrba obratov »Novoles« s surovinami čedalje težja. Pri polnem obratovanju samo obrat za proizvodnjo potrebuje letno okoli 4.000 kubičnih metrov rezanega lesa, v glavnem suhe bukvine, to je približno 200 vagonov desk. Oba žagarska obrata v Soteski že sedaj obratujeta samo v eni izmenici, če bodo drugo leto dobili toliko hlodov-

ni, kolikor jo lahko razrežeta obe žagi v eni izmenici. Razen tega cene lesu dosegajo že tako višino, da postaja vprašanje rentabilnosti predelovalnega obrata vedno bolj resno. Če bi delali proizvode lesne galanterije za domači trg, bi teh cen za les ne zmogli, tako pa, ker proizvajajo skoraj izključno samo za izvoz, se proizvodnja navzlic raznim težavam v preskrbi z lesom in visokimi cenami, izplača.

Hlode iz okraja, deske pa iz Bosne v okraj

Če bi ves les, ki se poseka v okraju za tehnično rabo, predelali v »novolesovih« obratih, bi ga bilo dovolj za obratovanje v sedanjem obsegu. Ker pa gre določena količina lesa v okroglem stanju na obrate izven okraja, mora podjetje za svoje potrebe (za lesne izdelke) iskati les v drugih okrajih in tudi republikah. Tak »uvoz« lesa od drugod ni samo združen z velikimi prevoznimi stroški, pač pa ga je tudi vsak dan težje dobiti, ker okraj stremijo za tem, da čimveč lesa predelajo v končne izdelke in tako izvažajo več izdelkov, kot surovin. Čisto navaden gospodarski račun kaže, da bi morali tako računati tudi pri nas. Res morada kupec okroglega lesa izven domačega okraja plača kak stotak več za kubični meter, toda glavni dohodek da les tam, kjer se do kraja predela. Ker gre predvsem za bukovino, bi si morali prizadevati, da ves posekan bukov les, ki je namenjen tehnični uporabi, predelamo v okraju v končne izdelke.

Namesto tramov in desk žaganje

Razumljivo je, da hoče podjetje, zaradi takega stanja v

preskrbi s surovinami, v čimvečji meri izkoristiti razpoložljive količine lesa, da bi lahko obdržalo sedanjo količino proizvodnje ali jo tudi povečalo. Zato posvečajo vso pažnjo izkoriščanju lesa, hkrati pa že delajo uspešne poskuse za izkoriščanje odpadkov. V tem pogledu so že dosedaj dosegli zavidljive uspehe. Po združitvi prejšnjih podjetij bo boljše izkoriščanje lesa sedaj že lažje, ker bodo že pri razrezu na žagi upoštevali potrebe predelovalnih obratov. V teh dneh bodo končali obnovo parketarne, katero so razširili in opremili deloma z domačinimi in deloma z uvoženimi stroji, s pomočjo katerih bodo v bodoče lahko izdelovali še več vrst parketov, zlasti takih, kjer je izkoriščanje lesa večje kot pri dosedanjih vrstah parketa.

Koristna novost, ki so jo uvedli letos, je izdelovanje stropnikov iz žaganja, cementa, apna in neke kemikalije. Žaganje, ki je doslej šlo izključno v nič, se tako koristno izrablja za proizvodnjo stropnikov. Ti so potrebni pri novih gradnjah stavb in popolnoma nadomestijo stropne grede in deske. Lahko pa bi tako mešanico porabili tudi za druge oblike gradbenega materiala. Dosedaj so na obratu »Novoles« napravili nekaj tisoč takih stropnikov in če se bo posrečilo urediti sušenje, jih bodo izdelovali tudi pozimi. S podobnim tehničnim postopkom bi bilo mogoče v isti namen uporabiti tudi drobno oblanje, o čemer je prav tako razmišljalo podjetje »Novoles«. Drobno žagovino in celo lesni prah, ki nastaja pri obdelavi lesa v tovarni lesnih izdelkov pa tako sproti dobro vnovičjo kot surovino za izdelavo vezanih plošč. To, rej o kakih neizkoriščenih odpadkih skoraj ni več govora.

Sezonske delovne nezgode in obolenja

V tovarni lesnih izdelkov ima podjetje veliko število mlade delovne sile, ki so jo sprejeli na delo v zadnjih dveh letih. Delovna zavest pri taki delovni sili gotovo ni na višku, vendar je disciplina dobra in storilnost visoka. To je zasluga akordnega sistema, odnosno plačevanja po učinku, ki ga imajo uvedena na vseh deloviščih, kjer je mogo-

če, tako v tovarni kot na žagarskih in drugih obratih. Tak način je potreben poleg drugega tudi zaradi boljšega izkoriščanja strojev. Seveda akord upošteva tudi kvaliteto izdelkov. In prav s kvaliteto finih izdelkov so si pridobili ugled na inozemskem trgu in zato nimajo s prodajo teh nobenih težav. Lahko bi jih prodali več, ko bi jih le imeli.

Zanimivo je, da so delovne nezgode v obratih najbolj pogoste ob času sezonskih del na kmetih, to je ob kopu vinogradov, košnji, mlačvi, trgatvi in podobnih prilikah. Večina delavcev stanuje na kmetih in tam delajo jutraj in popoldne v času v podjetje. Tak človek je manj pazljiv pri delu in sem in tja kateri morda tudi poišče vzrok da ostane nekaj dni doma. Pri vplivih na delovne nezgode ima svoj delež seveda tudi alkohol. Zanimivo je tudi, da je med žensko delovno silo manj obratnih nezgod kot med moško. To dokazuje, da so ženske pri enakih strojih bolj pazljive in verjetno tudi bolj trezne.

Bodočnost podjetja je lesni kombinat, ki bo predeloval v končne proizvode ves les od furnirske hlodovine do žaganja, proizvajal bo tudi vse od vezanih plošč do kartona in kartonske embalaže. Ta kombinat, za katerega se načrti že izdelujejo, bo potreboval kot surovino ne samo letni prirastek bukovega lesa v novomeškem okraju, pač pa iz vsega dolenskega gozdnega bazena. V lesni kombinat, ki bo stal med Prečno in Zalogram, se bo vključilo podjetje »Novoles« v celoti z vsemi obrati. Hkrati z gradnjo objektov kombinata bodo gradili tudi stanovanja za delavce in uslužbence. Ko bo kombinat popolnoma dograjen, bo zaposloval okoli 4000 delavcev. Predelava lesa v kombinatu bo dala tej naši važni surovini še pravo vrednost, obenem pa bo znatno vplivala na dvig narodnega dobička.

Iz Metlike

V Metliki je precej cvetličnih nasadov, kar daje mestu lepo podobo. Slabe pa so ulice, posebno po deževju. Zato so jih zadnje čase posuli z gramozom, gramoz pa povzročal za valjarjem. Prav tako na glavni cesti Novo mesto—Črnomelj, ker je bila že precej »raztrgana«

Okrajna združna zveza NOVO MESTO

ČESTITA

OB 29. NOVEMBRU VSEM KMETIJSKIM ZADRUGAM, KMETIJSKIM PROIZVAJALCEM TER KOLEKTIVOM SVOJIH IN DRUGIH PODJETIJ

Novomeška opekarna

ZALOG

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU!

IZDELUJEMO KVALITETNO ZIDNO IN STREŠNO OPEKO!

OBČINSKI LO, SZDL, ZKS, ZB in

druge družbene organizacije

v MIRNI PEČI

ČESTITAJO PREBIVALSTVU K PRAZNIKU 29. NOVEMBRA!

Iskrene čestitke
Barbič Frano
Mizar
NOVO MESTO

PODIJETJE MIZARSTVO — NOVO MESTO

izdajuje vseh vrst sobno opremo, zlasti trgovinske lokale in stavbeno opremo.

Opozarjamo potrošnike, da s 1. decembrom začne poslovati nov obrat »MIZARSKA DELAVNICA BROAD Štev. 1«, kamor se obračajte za vse usluge mizarske stroke.

Oglojte si naše izdelke — opremo trgovine »Novoteks«, opremo poslovnih prostorov Narodne banke in stavbe DOZ, opremo hotela in kavarne »Metropol« itd.

Tapetniški oddelek na cesti Komandanta Staneta 8 vam naredi vse tapetniške izdelke.

KOLEKTIV SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM ZA 29. NOVEMBER!

Splošno gradbeno podjetje

„ZIDAR“

KOČEVJE

čestita ob Dnevu republike svojim požrtvovalnim delavcem in vsemu delovnemu ljudstvu!

Živela socialistična Jugoslavija — steber miru v svetu!

GRADBENO IN OBNOVITVENO PODJETJE

GOP - Novo mesto

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEM DELOVNIM LJUDEM!

Sprejemamo naročila za vsa gradbena dela, visoke in nizke gradnje ter adaptacije

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE ČRNOMELJ

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM IN SVOJIM INVESTITORJEM K PRAZNIKU 29. NOVEMBRA!

NAJ ZIVE POBUDNIKI NAŠE REVOLUCIJE!

UPRAVNI ODBOR

KMETIJSKE ZADRUGE MIRNA PEČ

čestita ob Dnevu republike vsem članom in odjemalcem
Prodajalna v MIRNI PEČI in KARTELJEVEM,
Čevljarski in živilno-rejski odsek.

Clani

Kmetijske zadruga
MIRNA

z delovnim kolektivom in
upravnim odborom čestita
k 29. novembru vsem
svojim članom in odjemalcem!

Vsemu delovnemu ljudstvu
Dolenjske čestita za
29. november delovni kolektiv

Kamnosečivo
in cementni izdelki
NOVO MESTO

Kmetijska zadruga SODRAŽICA

z obratom »LESOSTROJARSTVO«,

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM K NAJVEČJEMU PRAZNIKU REPUBLIKE — 29. NOVEMBRU!

VSEM SVOJIM ČLANOM IN ODJEMALCEM
ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE

Kmetijska zadruga
DVORObčinski LO, ZKS, SZDL, ZB, LMS
RAKOVNIK in
Prostovoljno gasilno društvo
ŠENTRUPERT

SE PRIDRUŽUJEJO ČESTITKAM ZA 29. NOVEMBER!

BORBENE POZDRAVE VSEMU PREBIVALSTVU
OB DNEVU REPUBLIKE POŠILJAJO

OBČINSKI LO, SDZL, ZKS, ZB
in druge organizacije na MIRNI

DELOVNI KOLEKTIV

TELEKOMUNIKACIJE — OBRAT SEMIČ

ČESTITA OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNEMU
LJUDSTVU!

ČUVAJMO PRIDOBITVE NAŠE REVOLUCIJE!

OB PRVEM OBČINSKEM PRAZNIKU METLIKE
26. NOVEMBRA IN OB PRAZNIKU REPUBLIKE
POZDRAVLJAMO VSE PREBIVALSTVO IN MU
ČESTITAMO!

Kmetijsko posestvo
METLIKA

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR, OBČINSKI KOMITE ZKS, OBČINSKI
ODBOR SZDL, OBČINSKI ODBOR ZB, druge množične organizacije
in KMETIJSKA ZADRUGA MOKRONOG
ČESTITAJO OB DNEVU REPUBLIKE VSEM SVOJIM ČLANOM!

V počastitev praznika bo uprava združnega doma izročila združni
dom svojemu namenu

DELAVCEM, CESTARJEM, USLUŽBENCEM IN
PREBIVALCEM DOLENJSKE METROPOLE —
NAŠE BORBENE ČESTITKE ZA 29.
NOVEMBER!

UPRAVA ZA CESTE LRS,
TEHNIČNA SEKCIJA,
NOVO MESTO

Delovni kolektiv

Splošnega mizarstva
DVOR

čestita ob Dnevu republike
vsem odjemalcem in
se priporoča!

K 29. novembru čestita

DOLJAK ROMAN
steklarstvo
NOVO MESTO»KROJAČA
NOVO MESTO

iskreno čestita vsem delovnim
ljudem k prazniku republike!

Slikarsko-pleskarsko podjetje
ČRNOJELJ

pošilja za 29. november
borbene pozdrave vsem
delovnim ljudem!

Iskrene čestitke vsemu
prebivalstvu ob Dnevu
republike

Občinski ljudski odbor
DOLENJSKE TOPLICEObčinski LO, ZKS
in množične organizacije

VELIKI GABER

čestitajo k 29. novembru!

Zidarsko tesarsko podjetje

»REMONTA
MIRNA na Dolenjskem

se pridružuje čestitkam
za 29. november!

GOSTISCE

»Pri kolodvoru«
STARA CERKEV

čestita vsem delovnim kolektivom
in svojim gostom ter se še nadalje
priporoča!

FRIZERSKI SALON

ADAM IVAN
Novo mesto

čestita svojim strankam
in vsemu delovnemu ljudstvu
k 29. novembru!

Kmetijska zadruga
METLIKA

ČESTITA ZA PRVI OBČINSKI PRAZNIK
METLIKE 26. NOVEMBRA IN K DNEVU
REPUBLIKE!

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA
na Dolenjskem

SE PRIPOROČA VSEM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM
ZA NADALJNJO SODELOVANJE IN JIM ŽELI VSE
NAJBOLJŠE K PRAZNIKU REPUBLIKE!

UPRAVA PODJETIJ METLIKA

KOVAŠTVO, ŽAGA, MESTNA KLVANICA,
ČEVLJARSTVO, ŠIVILSTVO, FOTO, KINO
in MESTNA PEKARIJA,
ČESTITAJO DELOVNEMU LJUDSTVU K PRVEMU
OBČINSKEMU PRAZNIKU METLIKE IN K DNEVU
REPUBLIKE!

Kmetijska zadruga
DOBRNIC

s svojo trgovino, kmetijskim,
lesnim in strojnimi odsekom
čestita članom in odjemalcem
za 29. november

OBČINSKA PODJETJA ŽUŽEMBERK:

LIPA, KRUPON, REMONT, ŽAGA, PESKOLOM,
MESARIJA in KINO

ČESTITAJO OB DNEVU REPUBLIKE VSEMU DELOVNEMU
LJUDSTVU!

GRADBENO PODJETJE »KRKA« NOVO MESTO

IZVRŠUJE VSA GRADBENA IN VSA V STROKO
SPADAJOČA DELA!

SE PRIPOROČA IN ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE!

Občinski LO, ZKS
in vse množične organizacije

DVOR

čestitajo ob 29. novembru
vsemu delovnemu ljudstvu

DELOVNI KOLEKTIV IN UPRAVNI ODBOR

KZ ŠENTLOVRENC in POSLOVALNICA ČATEŽ

Z MIZARSTVOM, TRGOVINO IN MLEKARNO — ČESTITA

OB DNEVU REPUBLIKE VSEM SVOJIM POTROŠNIKOM
IN SE ŠE VNAPREJ PRIPOROČA!

Ob Dnevu republike čestitajo vsem odjemalcem

obratna občinska podjetja TREBNJE:

PEKARIJA,
KROJAŠTVO,
ČEVLJARSTVO,
REMONT, ŽAGA,
MIZARSTVO,
OPEKARNA

KMETIJSKO GOZDARSKO POSESTVO — KOČEVJE

nudi odjemalcem naslednje proizvode svoje dejavnosti:
plemenske bike sivorjave pasme,
plemenske svinje — nemške, oplemenjene in jokširske pasme,
semenski krompir — voran in ackersegan,
sir Greyer in prvovrstno čajno maslo.
Proizvaja gozdne sortimente vseh vrst ter žagan les iglavcev in listavcev.

Prav tako nudi stavbeno pohištvo in stanovanjsko opremo, zaboje
in galanterijsko blago.

Vse po najnižjih cenah!

OB 29. NOVEMBRU ISKRENE ČESTITKE VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU!

Splošno trgovinsko
podjetje SEMIČ

s poslovalnicami Semič,
Postaja in Crmošnjice
čestita k Dnevu republike!

Ob 29. novembru čestita
vsem odjemalcem in članom

Kmetijska zadruga
VELIKA LOKA

ZDRAVILIŠČE

DOLENJSKE TOPLICE

ČESTITA VSEM SVOJIM GOSTOM IN DELOVNEMU
LJUDSTVU K PRAZNIKU 29. NOVEMBRA!

Odprto čez zimo. Vsa oskrba in kopeli.
Dnevna oskrba din 500.

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA
KOČEVJE

pošilja borbene pozdrave in čestitke vsemu
delovnemu ljudstvu ob prazniku republike —
29. novembru!

Vse sile za boljše življenje delovnih
ljudi!

Ob Dnevu republike čestitamo vsem občanom in prebivalcem Dolenjske!

Občinski ljudski odbor
ŠKOCJAN

Delovni kolektivi gostilne
NOVAK - Novo mesto
čestita svojim gostom in se priporoča!

Bevc Rudolf
klepar
NOVO MESTO
iskreno čestita!

★
VSEM OBISKOVALCEM - GOSTOM
ŠMARJEŠKIH TOPLIC ČESTITA K PRAZNIKU 29. NOVEMBRA

DELOVNI KOLEKTIV
**ZDRAVILIŠČA
ŠMARJEŠKE TOPLICE**

OKRAJNA
OBRTNA ZBORNICA
NOVO MESTO
čestita vsem svojim članom ob največjem prazniku nove socialistične Jugoslavije!

Kos Boris
urar
NOVO MESTO
čestita k 29. novembru!

★
OBČINSKI LJUDSKI ODBOR, SZDL,
ZKS, ZB, LMS
GRADAC
v Beli krajini

ČESTITAJO DELOVNEMU LJUDSTVU OB DNEVU REPUBLIKE IN ŽELE MNOGO USPEHOV PRI NADALJNJEM DELU!

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE
ČRNOMELJ

čestita za 29. november vsem delovnim kolektivom in prebivalcem svoje občine in jim želi še mnogo uspehov pri nadaljnjem delu!

Iskrene čestitke ob Dnevu republike!
Občinski IO, ZKS
in ostale organizacije
DOBRNIC

Gostinsko podjetje
DOLENJSKE TOPLICE
čestita vsem svojim gostom in se priporoča!

OB 29. NOVEMBRU — DNEVU REPUBLIKE POŠILJAJO VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU BORBENE POZDRAVE IN ČESTITKE

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
OKRAJNI KOMITE ZKS
OKRAJNI ODBOR SZDL
OKRAJNI ODBOR ZB
OKRAJNI KOMITE LMS

KOČEVJE

VSE SILE ZA POLITIČNI, GOSPODARSKI IN KULTURNI RAZVOJ NAŠEGA OKRAJA!

K PRAZNIKU ROJSTVA REPUBLIKE ČESTITAMO VSEM ODJEMALCEM IN SE SE PRIPOROČAMO!

Izdelujemo moško, žensko, deško, dekliško in otroško obutev vseh vrst iz kvalitetnega materiala in po konkurenčnih cenah. Sprejemamo in izvršujemo naročila na veliko.

Čevljarska zadruga »BOR«
DOLENJSKE TOPLICE

DELOVNI KOLEKTIV
**KMETIJSKEGA POSESTVA
ČRMOŠNJICE**

s svojimi delovišči:
ČRMOŠNJICE, BLATNIK, PLANINA,
gostinskimi in drugimi obrati

čestita delovnemu ljudstvu za 29. november!

Iskrene čestitke za praznik!
Občinsko podjetje
»REMONT«
Mirna peč

KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA
TREBNJE

ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN SE PRIPOROČA!

Poslovalnica št. 1, 2 in knjigarna.

Znižali smo cene raznemu blagu!

Ob največjem prazniku naše socialistične domovine čestita vsem delovnim ljudem

MESTNA HRANILNICA
NOVO MESTO

KMETIJSKA ZADRUGA
TOPLICE NA DOLENJSKEM

čestita ob prazniku 29. novembra vsem svojim članom in odjemalcem.

Trgovina - podružnica Toplice, Soteska, lesni odsek, kino, strojni, živinorejski, sadjarski in drugi pospeševalni odseki

NAJCENEJE SI NABAVITE TEKSTILNO BLAGO, KONFEKCIJO, OBUTEV IN GOSPODINJSKE POTREBŠČINE V

VELEBLAGOVNICA
Nama

1JUBIJANA

(PRED POŠTO)

OB DRŽAVNEM PRAZNIKU ČESTITAMO
PREBIVALCEM DOLENJSKE!

LESNA INDUSTRIJA
»ZORA« - ČRNOMELJ

pozdravlja 29. november - Dan republike ter pošilja vsem delovnim ljudem borbene pozdrave!

Trgovsko podjetje »PETROL«
NOVO MESTO,

IMA NA ZALOGI VSE VRSTE NAFTNIH DERIVATOV.

OB DNEVU REPUBLIKE POŠILJA VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU BORBENE POZDRAVE IN ČESTITKE!

Splošno gradbeno podjetje
NOVO MESTO

PIONIR

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM KOLEKTIVA OB DNEVU REPUBLIKE 29. NOVEMBRA Z ŽELJO, DA V SVOJI BORBI ZA SOCIALIZEM DOSEŽEJO ČIM VEČJE USPEHE!

★
TRADICIJE NAŠE REVOLUCIJE NADALJUJEMO Z VEDNO NOVIMI IN VEDNO VEČJIMI DELOVNIMI ZMAGAMI IN S POGLABLJANJEM SOCIALISTIČNE DEMOKRACIJE!

KMETIJSKO-GOSPODINJSKA SOLA
MALA LOKA
čestita k prazniku 29. novembra!

Vsem odjemalcem čestita
Melanšek Ivan
krojač
NOVO MESTO

★
Kmetijska zadruga
TREBNJE
se pridružuje čestitkam za 29. november!

ZADRUŽNO TRGOVSKO PODJETJE
ČRNOMEJ

čestita ob prazniku 29. novembra vsem svojim potrošnikom in delovnemu ljudstvu Bele krajine!

»NOVOLES«

DOLENJSKA LESNA INDUSTRIJA — NOVO MESTO

s svojimi obrati: žago v Soteski, žago in parketarno v Straži in galanterijskim obratom v Novem mestu,

nudi odjemalcem vse vrste rezanega lesa, bukov in hrastov parket, galanterijske izdelke in zaboje. Kupuje vse vrste hlodovine po najvišjih dnevnih cenah. Za vsa cenjena naročila in ponudbe se obračajte na komercialni oddelek podjetja - Novo mesto, telefon 109.

★
OB 29. NOVEMBRU POŠILJAMO VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU BORBENE POZDRAVE IN ČESTITKE!

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
OKRAJNI KOMITE ZKS
OKRAJNI ODBOR SZDL
OKRAJNI ODBOR ZB — NOVO MESTO

ČESTITAJO OB DNEVU REPUBLIKE VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU DOLENJSKE!

★
BORIMO SE ZA POLITIČNI, GOSPODARSKI IN KULTURNI NAPREDEK NAŠEGA OKRAJA!